

Podpora fungování rodin v Jihočeském kraji

Souhrnná zpráva z kvalitativního výzkumu

Duben 2018

OBSAH

1. Parametry výzkumu	3
1.1. Pozadí výzkumu, obecné cíle	3
1.2. Specifický cíl výzkumu	3
1.3. Cílová skupina pro výzkum	4
1.4. Metodika	4
1.5. Způsob rekrutace účastníků	5
2. Shrnutí, hlavní zjištění	7
2.1. Pozadí výsledků	7
2.2. Základní vhled do problematiky	7
2.3. Shrnutí hlavních výsledků a doporučení	9
3. Hodnocení klíčových oblastí	14
3.1. Školství	14
3.2. Volnočasové aktivity	19
3.3. Bydlení	24
3.4. Doprava	26
3.5. Zdravotnictví	29
3.6. Sociální péče	31
3.7. Zaměstnanost	33
3.8. Informační zdroje	35
4. Dílčí výsledky jednotlivých diskuzních skupin	37
4.1. Obec s počtem obyvatel 90.000 (České Budějovice)	37
4.2. Obec s počtem obyvatel nad 10.000 (Tábor)	40
4.3. Obec s počtem obyvatel 5.000-9.999 (Třeboň)	43
4.4. Obec s počtem obyvatel 2.000-4.999 (Protivín)	46
4.5. Obec s počtem obyvatel 500–1.999 (Strunkovice nad Blanicí)	48
4.6. Obec s počtem obyvatel do 499 (Mačkov)	50
5. Příloha – scénář skupinové diskuse	53
6. Realizátor výzkumu	58

1. PARAMETRY VÝZKUMU

1.1. Pozadí výzkumu, obecné cíle

Vzhledem k tomu, že dnešní rodina tvoří velmi rozmanitou kategorii, jež se neustále proměňuje, je vystavována často novým životním situacím komplexní povahy, kterým rodiny musí čelit.

Klíčovým principem rodinné politiky je vytvářet takové prostředí, ve kterém rodiny mohou svobodně naplňovat svá rozhodnutí a přesvědčení týkající se rodinných hodnot a cílů rodinného i osobního života.

S ohledem na potřebu vytvoření strategického dokumentu Koncepce rodinné politiky Jihočeského kraje, bylo cílem provedeného kvalitativního výzkumného šetření poskytnutí základního vhledu do této problematiky.

Cílem šetření bylo rozpoznání a zmapování základních oblastí a okruhů potřeb rodin Jihočeského kraje. Jedná se především o to, co v kraji rodinám chybí a co považují za důležité pro své fungování ve společenském prostředí. V této návaznosti se jedná i o popis a definování priorit zájmů, postřehů a námětů do tvorby rodinné politiky Jihočeského kraje, jež bude možné zohlednit při tvorbě Koncepce rodinné politiky pro Jihočeský kraj. Výstupem projektu tedy je identifikování a podrobnější popsání oblastí a okruhů potřeb rodin Jihočeského kraje.

1.2. Specifický cíl průzkumu

Specifickým cílem kvalitativního šetření byla **pilotní analýza pro zmapování aktuálních potřeb rodin** (resp. jejich okruhů) **v Jihočeském kraji**.

Prioritním cílem výzkumného šetření bylo:

- **shromáždit a vyhodnotit kvalitativní data**, na základě kterých bude možné navrhnout doporučení
- **vymezit hlavní oblasti podpory k nastavení prostředí přátelského rodinám v Jihočeském kraji, či zlepšení podmínek pro fungování rodin.**

Výsledky tohoto šetření budou využity:

- jako podklad k tvorbě strategického dokumentu „Koncepce rodinné politiky Jihočeského kraje“, tj. k tvorbě základních obrysů rodinné politiky Jihočeského kraje
- při tvorbě krajské rodinné politiky a na jejich základě budou vytvářena doporučení či prostor pro uchopení krajem zjištěných poznatků jako příležitost k vytvoření funkčních strategických dokumentů, plánů či jednotlivých opatření (dílčí aktivity, koncepce, alokování finančních prostředků a zaměření dotačních programů tak, aby jejich byly funkční a efektivní)
- jako podklady pro návazné kvantitativní terénní šetření k prohloubení poznatků, jež vzešly z této pilotní analýzy.

1.3. Cílová skupina pro výzkum

Respondenty byly osoby, které žijí rodinným životem, tedy osoby, které mají děti, resp. pečují o děti či děti vychovávají (tedy ne nutně biologičtí rodiče). Rekrutování byli rodiče dětí do 17 let.

Skupiny byly koncipovány tak, aby reprezentovaly co nejširší zájmy populace Jihočeského kraje – pro další informace viz kapitolu 1.5. Způsob rekrutace účastníků FG.

1.4. Metodika

Adekvátně cílům průzkumu byla zvolena základní metoda kvalitativního výzkumu – metoda **diskusních skupin, tzv. focus groups** (dále jen „FG“):

- počet provedených FG: 6
- délka FG: 90 minut
- počet účastníků: 7 respondentů na každé skupině, tj. celkem N = 42
- Termín sběru dat: 19. 2. – 12. 3. 2018
- každá FG proběhla v jiném územním celku Jihočeského kraje (území okresů dle geografického členění) a v jiné velikostní skupině obce.

Velikost obce (počet obyv.)	Okres	Místo konání FG	Termín	Označení FG
Nad 90.000	České Budějovice	České Budějovice	19. 2. 2018	FG1
Nad 10.000	Tábor	Tábor	26. 2. 2018	FG3
5.000 – 9.999	Jindřichův Hradec	Třeboň	28. 2. 2018	FG4
2.000 – 4.999	Písek	Protivín	6. 3. 2018	FG5
500 – 1.999	Prachatice	Strunkovice nad Blanicí	21. 2. 2018	FG2
Do 499	Strakonice	Mačkov	12. 3. 2018	FG6

Cílem FG bylo:

- identifikovat názory diskutujících na stav uspokojování potřeb rodin v Jihočeském kraji a ve městech (či obcích s rozšířenou působností) kde žijí, jejich pozitivní i negativní hodnocení naplňování potřeb a případné náměty k provedení návazných opatření (co by pomohlo apod.)
- zaznamenat zkušenosti účastníků diskuze s konkrétními aktivitami, které jsou zaměřeny na rodinu.

Metodický postup v průběhu FG:

Diskusní skupiny probíhaly podle předem vytvořeného scénáře:

- nejprve byl kladen důraz na rozvinutí představivosti respondentů, v jakých všech možných myslitelných oblastech může kraj vykonávat pro-rodinné aktivity a jaké dílčí kroky sem mohou spadat – využity byly asociační a kreativní techniky

- v další části diskuse jsme se zaměřili na předdefinované okruhy a aktivity možné podpory (vycházející ze struktury jednotlivých odborů krajského úřadu), doplněné náměty respondentů v takto předem připraveném členění:
 - **školství**
 - **oblast volnočasových a kulturních aktivit**
 - **bydlení**
 - **doprava**
 - **zdravotnictví**
 - **oblast sociální péče**
 - **zaměstnanost**
 - **veřejný prostor.**

1.5. Způsob rekrutace účastníků

Pro rekrutaci (získávání) respondentů bylo použito několik kanálů:

- **Rekrutace přes tazatelskou síť a oblastního zástupce agentury STEM/MARK v Jihočeském kraji**

Hlavním kanálem rekrutace byla rozsáhlá tazatelská síť výzkumné agentury STEM/MARK. Součástí práce tazatelů je i rekrutace respondentů pro diskuzní skupiny. Respondenti byli rekrutováni oblastním zástupcem a tazateli agentury STEM/MARK, kteří vhodné respondenty vybrali na základě rekrutačního dotazníku ve své obci nebo v jejím okolí (využita mohla být i metoda tzv. snowball sampling) nebo mohli oslovit například rodičovská sdružení ve školách apod.

- **Rekrutace přes Český národní panel**

V menší míře rekrutace probíhala také přes internetový panel respondentů, který čítá cca 50 tisíc lidí z celé ČR. V databázi jsou uvedeny údaje o regionu a velikosti místa bydliště i počtu a věku dětí. Odpovídající respondenti byli osloveni formou rekrutačního dotazníku (rozesílaného elektronicky), kterým je zjišťován předběžný zájem o účast na FG.

Po vytvoření seznamu potenciálních respondentů došlo k provolání odpovědným pracovníkem STEM/MARK, který ověřil, že respondenti splňují všechna výběrová kritéria, a vybral vhodné respondenty tak, aby skupina byla co nejvíce vyvážená, a to hlavně z hlediska věku dětí.

Obecné podmínky rekrutace

Na každou skupinu FG bylo narekrutováno sedm účastníků a jeden náhradník.

Tazatel vybíral respondenty dle rekrutačního dotazníku a musel při vyhledávání respondentů dodržovat následující pravidla:

- respondent nesmí pracovat v marketingovém výzkumu, reklamě, PR a v odvětvích příbuzných tématu dotazování
- jeden respondent nesmí být přizván k účasti častěji než 1x za půl roku (všichni respondenti využití jakoukoliv členskou agenturou SIMAR jsou ihned po narekrutování účastníka diskuze nahlášeni do syndikované databáze, aby mohla být provedena kontrola, zda respondent splňuje požadavky)
- nikdy se nedotazují příbuzní tazatele/rekrutátora
- tazatel/rekrutátor se nesmí nechat při výběru respondenta ovlivnit vlastními preferencemi (sympatie, vzhled...)
- z jedné skupiny osob (např. rodiny) smí být dotázán pouze jeden respondent
- potenciální respondent již v této fázi rekrutace podepisuje informovaný souhlas s účastí ve skupinové diskusi, který odpovídá standardu GDPR EU.

2. SHRNUÍ, HLAVNÍ ZJIŠTĚNÍ

2.1. Pozadí výsledků

- Ne všechny požadavky na společenskou podporu rodin jsou jednoduše řešitelné prostřednictvím centrálně řízených konceptů národní rodinné politiky. Velmi důležitá jsou proto také opatření na krajské a místní úrovni. V rámci celkového přístupu k rodinné politice tak kraje a obce hrají nezastupitelnou roli. Cílem výzkumu byla realizace pilotní analýzy pro zmapování aktuálních potřeb rodin přímo v Jihočeském kraji. Hlavním cílem výzkumného šetření bylo: shromáždit podklady, na základě kterých bude možné vyslovit náměty na doporučení, vymežit hlavní oblasti podpory k nastavení prostředí přátelského rodinám v Jihočeském kraji, či ke zlepšení podmínek pro fungování rodin. Dalším cílem bylo sebrat podklady pro navržení navazujícího terénního šetření, které již přinese reprezentativní data pro populaci v Jihočeském kraji.
- Data zjištěná prostřednictvím tohoto výzkumu mají charakter kvalitativních poznatků. Mohou být ovlivněna různými faktory, např. počtem respondentů, výběrem konkrétních respondentů reprezentujících cílové skupiny nebo skupinovou dynamikou.

2.2. Základní vhled do problematiky

Diskusemi zaměřenými na analýzu potřeb rodin Jihočeského kraje se prolínala témata, která do značné míry odrážejí způsob uvažování zástupců běžných rodin o různorodých aspektech „prostředí přátelského rodinám“:

- Respondenti měli tendenci **uvažovat primárně v kontextu místa, kde bydlí**, případně v rámci kterého se běžně pohybují - pokud například dojíždějí za prací z vesnice do města, jejich děti dojíždějí do školy, kroužků, atd.
- Můžeme říci, že „akční rádius“ pro každodenní život je relativně malý, za hranici obce či okresu se respondenti vydávají nepravidelně, méně často (například kvůli větším nákupům, za zábavou či kulturou). **Spíše než v rovině „kraje“** tedy respondenti **uvažují v rovině „obce“** nebo „okresu“.
- S předchozími body souvisí potřeba, aby **obec, ve které žijí**, byla **co nejvíce soběstačná** ve smyslu široké občanské vybavenosti. Důležité je to zejména pro mladé rodiny (hlavně ženy na mateřské či rodičovské dovolené), jejichž možnosti cestování s nejmenšími dětmi do okolních měst jsou omezené.
- Vzhledem k současné nabídce pracovních příležitostí v Jihočeském kraji řada mužů (dle osobních zkušeností respondentů) **jezdí pracovat do Německa** a méně často i do Rakouska. Tato skutečnost ovlivňuje fungování rodin, kdy je otec přes týden mimo domov, péči o děti a domácnost má na starosti primárně matka; z „úplné rodiny“ se tak krátkodobě stává „neúplná rodina“.

Respondenti často vyjádřili **silnou citovou vazbu na lokalitu**, ve které žijí; zejména ti, kteří se v kraji narodili (mají zde kromě přátel další příbuzné, rodiče, tj.

širší rodinu). **Oceňují krajinný ráz**, tj. přírodní, kulturní a historickou charakteristiku Jihočeského kraje.

„Já si neumím představit bydlet jinde, jsem typický modropupkáč, jak nevidím věžičku, tak jsem nesvá.“ (FG3 Tábor)

Při úvodním rozvíjení představivosti respondentů, v jakých oblastech může kraj vykonávat pro-rodinné aktivity, zaznívala v první polovině diskusí v zásadě stejná témata jako ta, která byla zadavatelem průzkumu předem vymezena. Účastníci diskusí **uvažovali pragmaticky a za klíčové pro fungování rodiny** považují **uspokojení potřeb** zejména v těchto **základních oblastech**:

- **Školství:** kapacita, dostupnost a kvalita
- **Zdravotnictví:** dostupnost základní a specializované péče
- **Zaměstnanost:** možnost ekonomicky zajistit rodinu, resp. mít podporu státu v situacích, kdy je ekonomická soběstačnost rodiny omezená
- **Volnočasové aktivity**, zejm. pro děti všech věkových skupin
- **Doprava:** dostupnost veřejné dopravy, kvalita silniční infrastruktury v rámci frekventovaných tras v místě bydliště a okolí
- **Bydlení:** dostupnost různých forem bydlení
- **Bezpečí:** bezpečnost dopravy, chodců, prevence kriminality atd.
- **Služby:** zejména dostupnost nákupních možností.

„Ty základní věci jsou stejné, potřebujete peníze, děti mít ve škole, jít s nimi k doktorovi, což tady moc nefunguje, jezdím s nimi k zubaři 230 km.“ (FG3 Tábor)

Zjednodušeně řečeno, pro dotázané zástupce rodin je především podstatné to, aby veřejná správa (mj. prostřednictvím kraje) vytvářela vhodné podmínky pro to, aby:

- rodiče měli práci, která dokáže rodinu uživit
- děti měly adekvátní možnosti vzdělání a rozvoje (zájmových aktivit)
- obojí bylo dostupné, tj. aby fungovala doprava a infrastruktura
- rodina měla dostupnou zdravotní péči
- se rodina cítila bezpečně v nejširším smyslu (vč. toho, že je stát schopen se v případě potřeby postarat o „slabší“)
- byly dostupné nákupní možnosti
- byl dostatek příležitostí pro „zábavu“.

Kvalitu života rodin poté v širším smyslu ovlivňuje i úroveň mezilidských vztahů, nejen vazeb rodinných.

2.3. Shrnutí hlavních výsledků a doporučení

Odpovědi na hlavní okruhy otázek

Vytváření prostředí přátelského rodině k umožnění zachování základních funkcí rodiny

- Rodina by měla plnit funkci reprodukční, ekonomickou, citovou, sociální, socializační a kulturně výchovnou (přenos sociálních rolí, norem a hodnot) a podpůrně zabezpečovací. Rodiny se mohou potýkat se ztíženými podmínkami k bezproblémovému fungování, především díky řadě socioekonomických překážek, se kterými se musejí vyrovnávat.
- Kraj a obce by měly společně vytvářet podmínky, ve kterých budou jednotlivé lokality a region jako celek bezpečným místem příjemným pro život, s širokou nabídkou možností uspokojování potřeb rodin.
- Mezi subjekty, které se – kromě kraje a obce – podílejí na vytváření podmínek pro zdravé fungování rodin, patří zejména:
 - školská zařízení a jiné vzdělávací instituce, které mohou při vzdělávání dětí podporovat výchovné funkce rodiny, mohou podchytit rodiny s problémy apod.
 - nestátní a neziskové organizace poskytující rodinám sociální služby a služby pro rodinu
 - zaměstnavatelé, kteří by měli zohledňovat rodinný život svých pracovníků
 - rodiny samotné, které se mohou svým aktivním zapojením a svými podněty podílet na utváření prostředí přátelského rodinám.
- Přehled možných oblastí podpory, které vychází z podnětů respondentů, uvádíme níže v přehledové tabulce. Na základě výsledků šetření se jako nejdůležitější oblasti jeví:
 - sladování rodinného a pracovního života (flexibilní formy úvazků, firemní školky, flexibilní možnosti hlídání dětí apod.)
 - oblast zdravotnictví (zejména řešení problému s nedostatkem lékařů specialistů v periferních místech).
 - volnočasové aktivity pro děti, uspokojující potřeby všech věkových skupin, včetně předškolních dětí a dětí staršího školního věku (u těch se situace jeví jako nejkritičtější)
 - prostory pro volnočasové aktivity rodin, zejména dostupná sportovní zařízení (víceúčelová hřiště, aquacentra apod.)

Přenos informací směrem k rodinám o jejich kompetencích ve smyslu uchopení odpovědnosti za vlastní sociální fungování rodiny

- Sociální fungování rodiny můžeme chápat jako schopnost rodin řešit a realizovat úkoly každodenního života a být zainteresované ve vztahu k sociálnímu okolí (ostatním lidem) takovým způsobem, který je oboustranně uspokojivý.
- Podle zjištěných informací je mezi zástupci rodin relativně nízký zájem o vzdělávání rodičů ohledně rizikových oblastí fungování, ale i ohledně rodiny jako takové a jejího významu pro společnost.
- Vzdělávací aktivity jsou v současné době zaměřeny především na děti ve vztahu k rizikovému chování (šikana, kyberšikana, široká oblast závislostí – návykové látky či tzv. virtuální drogy apod.). Zájem rodičů o obdobně zaměřené vzdělávací aktivity určené pro rodiče nebyl jednoznačně identifikován. Mnozí rodiče mají tendenci problémové situace řešit spíše až v okamžiku, kdy nastanou, nikoliv na úrovni jejich prevence.
- S ohledem na životní styl rodin, pracovní vytížení rodičů atd. doporučujeme pro edukaci hledat příležitosti, které skýtá „e-learning“, tj. jakékoliv formy „osvěty“, kterou lze předávat online, vč. využití potenciálu sociálních sítí (pro určitou cílovou skupinu „mladších rodičů“).

Ekonomické fungování rodin

- Základem pro ekonomické fungování rodin je nabídka pracovních příležitostí v rámci regionu a odpovídající platové podmínky.
- Pracovní příležitosti k dispozici jsou, záleží ale na zaměření lokalit/regionů, zda kvalifikace pracovníků odpovídá tomuto zaměření, nebo jsou lidé nuceni v rámci svého oboru za prací dojíždět. S tím pak souvisí také zvýšení nákladů na dopravu.
- Finanční ohodnocení podle řady respondentů není vždy odpovídající, část rodin to řeší např. dojížděním mužů za prací do Německa, v menší míře i Rakouska. S tím potom také souvisí zvýšené nároky kladené na ženu-matku ohledně zvládnutí péče o děti, domácnost a vlastního zaměstnání.
- Specifikem mladých rodin je skutečnost, že ekonomicky aktivní je výhradně či téměř výhradně muž. Životní úroveň rodin tak bývá přirozeně nižší, respondenti očekávají, že v určitých případech a situacích by rodinám měl stát nabídnout efektivní pomoc v podobě podpor, příspěvků atd.
- Co se týká žen vracejících se z rodičovské dovolené do práce, situace podle respondentů není optimální, zaměstnavatelé většinou ženám návrat do práce příliš neusnadňují, zejména v případě nižších pozic, manuálních profesí apod.
- Stav by podle dotázaných mohl zlepšit následující možnosti:
 - flexibilní pracovní doba v profesích, které to umožňují; matky by si mohly lépe přizpůsobit pracovní dobu potřebám dětí
 - zkrácené pracovní úvazky (zmíněny např. poloviční), ovšem s otázkou, zda se pracovníkům finančně vyplatí v poměru ke skutečně odpracovaným hodinám

- práce z domova v profesích, které to umožňují
- firemní školky, představující ideální „logistické řešení“, fungující např. v Českých Budějovicích – Bosch a Prachaticích – Nemocnice Prachatice
- flexibilní formy hlídání dětí, kam by matky mohly v případě potřeby děti umístit ad-hoc, nepravidelně, které by zároveň byly cenově dostupné (např. v rámci mateřských center)
- zajištění dovádění a dovážení dětí do kroužků a z kroužků, které by bylo cenově výhodnější, než obvyklé komerční hlídání
- nabídka brigád jako alternativní formy přivýdělku
- provoz MŠ během letních prázdnin.

Informovanost

- Nejblíže k obyvatelům a jejich potřebám mívají obce, respondenty logicky primárně zajímají informace o dění v jejich lokalitě, tj. obci, okresu. Dotázaní většinou nevnímají, že by s nimi kraj napřímo komunikoval (často ani necítí potřebu komunikace ve směru od kraje k nim).
- Stávající využívané informační zdroje respondenti považují za vyhovující a v různé míře je i využívají (pokud jsou v daných lokalitách dostupné):
 - místní zpravodaje, radniční noviny
 - webové stránky OÚ, MěÚ (včetně např. FB stránek)
 - regionální tisk
 - regionální televize (např. Jihočeská televize, TV Jéčko)
 - regionální rozhlasové stanice
 - brožury, letáky dostupné na OÚ, MěÚ, plakáty na vývěsních plochách
 - úřední desky OÚ, MěÚ
 - informační SMS.
- Informace v širším kontextu, např. týkající se sociální péče, předporodní, poporodní péče, rodičovských kompetencí, mezilidských vztahů (mezigeneračních) apod. by respondenti uvítali primárně na internetu:
 - informativní webové stránky pro rodiče s ucelenými informacemi
 - „rodičovská skupina“ na Facebooku
 - webové stránky subjektu, který by pořádá vzdělávací aktivity pro rodiče (rodinná, mateřská centra apod.).

Souhrnný přehled oblastí možné podpory

Kategorie potřeb	Oblasti pro možnou podporu
Skolství	▪ Dostupnost MŠ zejména v malých obcích, bez nutnosti dojíždět ▪ Přijímání dětí od 2 let do MŠ, event. flexibilní formy docházky pro tyto děti ▪ Dostupnost ZŠ, školní autobusové linky pro svoz dětí z přilehlých vesnic ▪ Přehled ZŠ v rámci lokality – „katalog“, „online katalog“ pro rodiče s přehlednými informacemi o zaměření škol, úspěšnosti žáků při přijímacích zkouškách na SŠ apod. ▪ Kapacita školních družin, pracovní doba družin respektující obvyklou pracovní dobu rodičů v rámci regionu ▪ Programy primární prevence pro děti ZŠ s rozšířením obsahu i pro děti nižších ročníků I. Stupně ▪ Podpora informovanosti rodičů, na které subjekty se mohou v případě projevů rizikového chování dětí obracet (uvnitř i mimo školu) ▪ Podpora informovanosti rodičů ohledně nabídky středních škol – „recenze středních škol“, hodnocení dle vybraných ukazatelů
Volnočasové aktivity	▪ Dostupnost kroužků pro předškolní děti ▪ Finanční dostupnost volnočasových aktivit pro matky s malými dětmi – herny, klubovny ▪ Podpora finančně dostupných kroužků, tj. kroužků organizovaných školami, DDM, neziskovými organizacemi, dobrovolníky z řad rodičů apod. ▪ Podpora širokého spektra kroužků s ohledem na potřeby chlapců a děvčat (technické, manuální kroužky vs. taneční, tvořivé) ▪ Zvýšení dopravní dostupnosti pro děti z menších obcí – možnost svozu dětí na kroužky ▪ Zlepšení možností pro trávení volného času dětí staršího školního věku – dostupnost vhodných prostor (klubovny, skateparky apod.) ▪ Dostupnost (cenová i kapacitní) příměstských a pobytových letních táborů ▪ Podpora kulturních akcí během roku, cenově zvýhodněné vstupné pro rodiny (flexibilní Rodinné pasy) ▪ Podpora rekonstrukcí/výstavby sportovních zařízení, zejména multifunkčních sportovišť, veřejně přístupných ▪ Podpora neziskových organizací, zejména mateřských, rodinných center apod.
Bydlení	▪ Nabídka obecních bytů ▪ Nabídka cenově dostupných pronájmů ▪ Podpora bydlení pro mladé rodiny, startovací byty apod. ▪ Podpora občanské vybavenosti – pravidelná renovace stávajících dětských hřišť, budování hřišť v lokalitách, kde chybí ▪ Podpora rozvoje služeb v lokalitách dle identifikované potřeby (pravděpodobně v lokalitách, ve kterých podstatná část obyvatel dojíždí za prací mimo obec) – zejména obchodů zaměřených na dětský sortiment, ale i restauračních zařízení apod. ▪ Zajištění bezpečnosti veřejného prostoru – dětská hřiště, sportoviště, rizikových lokalit ▪ Dostupnost úřadů včetně podpory konceptu digitalizace úřadů
Doprava	▪ Dostupnost škol, možnosti školních autobusových linek pro svozy dětí z přilehlých obcí ▪ Cenová dostupnost veřejné dopravy, zlevněné jízdné pro vybrané skupiny obyvatel ▪ Dostupnost spojů veřejné dopravy v rámci obslužnosti menších obcí ▪ Dostatek parkovacích míst, dostupnost úřadů, zdravotnických zařízení apod. ▪ Bezpečnost dětí na přechodech (strážníci, příp. dobrovolníci u škol) ▪ Bezpečnost provozu – vozidel, cyklistů (podpora cyklopruhů) ▪ Bezbariérovost dopravy a souvisejících zařízení (nádraží, chodníky, výtahy ve zdravotnických zařízeních apod.)

Zdravotnictví	▪ Dostupnost praktických lékařů pro děti a dospělé, jejich ochota registrovat nové pacienty ▪ Dostupnost specialistů, zejm. zubních lékařů, očních lékařů, logopedů, jejich ochota registrovat nové pacienty ▪ Vzdělávací aktivity v oblasti zdravotní prevence zaměřené přímo na děti (např. zubní prevence, hygiena) ▪ Zajištění kvality nemocniční péče
Sociální péče	▪ Zvýšení informovanosti mezi obyvateli o existujících možnostech poskytované sociální péče ▪ Dostupnost informací o možnostech využití sociálních služeb, podmínek pro poskytování sociálních dávek – na úřadech, online s využitím praktických nástrojů typu „kalkulačka“ apod.
Zaměstnanost	▪ Podpora nabídky flexibilní pracovní doby ▪ Zkrácené pracovní úvazky ▪ Možnosti práce z domova ▪ Firemní školky ▪ Flexibilní formy hlídání dětí ▪ Možnosti odvodů/odvozů dětí do kroužků ▪ Zajištění provozu MŠ během letních prázdnin ▪ Nabídka brigád jako alternativy k běžným pracovním poměrům

3. HODNOCENÍ KLÍČOVÝCH OBLASTÍ

3.1. Školství

Oblast školství je respondenty považována za klíčovou ve vztahu k plnění jedné ze základních funkcí rodiny, a to vzdělávání a výchovy dětí. Obecně se situace spojená se školstvím jeví jako uspokojivá; dotázaní (oproti jiným tématům) kritizovali školství relativně málo.

Sít' a kapacita školek je podle respondentů v současné době vesměs **dostatečná**. Problémy jsou spíše lokálního rázu:

- Ve skupině se zástupci obce do 500 obyvatel (Mačkov) měly respondentky zkušenost s tím, že jsou děti z obce v rámci spádové MŠ bodově znevýhodněny a mohou nastat problémy s přijetím.
- V tábořské skupině respondentky spíše kritizovaly pravidla spádovosti, která jsou podle jejich přesvědčení někdy nesmyslná.

„Tam je teď blbý ty spádový oblasti, to jsme narazili, je to rozdělení nesmyslný kolikrát...řekli, až jestli zbyde místo, nevdá, že jste ob dvě ulice od nás, vy zprava nemůžete.“ (FG3 Tábor)

V některých obcích jsou k dispozici soukromé školky, nicméně ty jsou často cenově nedostupné.

„Dala jsem tam malou, když jsem chodila dělat na poštu, tlačili mě kvůli práci, tak jsem ji tam dávala jednou týdně, mně se tam líbilo, akorát to bylo drahý, že pomalu to, co jsem vydělala, jsem dala za školku...je to ten Puntík v Blatný.“ (FG6 Mačkov)

Poptávka po umístění dětí mladších 3 let je spíše individuální.

- Tuto potřebu relativně dobře dokáží uspokojit běžné **MŠ**, které jsou **ochotny přijímat děti už od 2 let věku**.
- Klasické **jesle** s pravidelnou docházkou podle respondentů **nejsou** až tak **zapotřebí**.
- Zajímavá by pro matky spíše mohla být **možnost umístit ad-hoc** tyto velmi malé děti do specializovaného zařízení **po dobu několika hodin**, kdy matka potřebuje např. navštívit lékaře. Tyto možnosti mohou nabízet některá mateřská centra, ne ve všech lokalitách jsou však k dispozici.

„Teď je to řešený, že se přijímají ty dvouletý děti i do školky, nahrazují jesle, i když zase hlásí, že se to bude rušit, že se to neosvědčilo, tak nevím.“ (FG1 České Budějovice)

„Možná maximálně, když si potřebuje něco zařídit a nechce brát dítě s sebou, tak krátkodobě třeba na dvě hodiny, protože vzít ho s sebou do nemocnice, to dítě je pak nevrlý, to by myslím fungovalo.“ (FG3 Tábor)

Sít' a kapacita základních škol je podle dotázaných rovněž **dostačující**, dostupnost škol je dobrá.

- V obci do 500 obyvatel funguje **školní autobusová linka**, kterou si rodiče chválí, takže i dojíždění je bezproblémové.

- Ve větších lokalitách jsou k dispozici **sportovní školy, školy s rozšířenou výukou jazyků, speciální školy** aj., rodiny tedy mají možnost volby.

„Máme tady jedno plus na obec, že sem jezdí v půl osmý autobus, který vozí zdarma děti do školy.“ (FG6 Mačkov)

V tábořské skupině respondentky zmínily **absenci informací, přehledu o základních školách** – když hledaly vhodnou ZŠ pro své děti, tak se obtížně orientovaly – fungovat by to mohlo podobně jako v případě středních škol, které se vlastní propagaci věnují před obdobím přijímacích zkoušek na střední školy. Vítané by byly např. katalogy, porovnání škol, jejich popis a představení na jednom místě (tištěná verze, online verze).

Kvalita základních škol je vnímána různě, záleží na konkrétní škole, respondenti hovořili o školách „s dobrou pověstí“, o které je zvýšený zájem, a o školách, které nemají tak dobrou pověst.

- Podle respondentů je to většinou dané kvalitou pedagogického sboru, schopnosti škol „přilákat“ mladší učitele apod.

„Škola na Vltavě – pan ředitel teď má odcházet a nějaký tři čtyři roky si tam buduje ten svůj pomníček, nezáleží mu na kvalitě kantorů, on potřebuje, aby bylo perfektní hřiště, aby byly ve všech třídách interaktivní tabule, aby škola byla zateplená, to všechno po něm zůstane.“ (FG1 České Budějovice)

K fungování družin se dotázaní příliš nevyjadřovali, podstatné pro rodiče je zejména:

- **jak dlouho je družina otevřená** (aby rodiče zvládli sladit vyzvedávání dětí s pracovní dobou, obzvláště v případě, když děti navštěvují školu v jiné lokalitě, než rodiče pracují)
- **jak staré děti mohou družinu navštěvovat** (ideálně alespoň do 3. třídy).

Primární prevencí rizikového chování u žáků se některé základní školy podle zkušeností rodičů zabývají, ne všichni dotázaní však o konkrétních aktivitách měli povědomí (jednotlivě připouštěli, že by jim to jejich dítě ani neřeklo).

- Na úrovni edukace se žáci účastní **preventivních programů**, které bývají určené pro žáky druhého stupně, nejčastěji 8. a 9. tříd.
- Podle respondentů by bylo vhodné tyto aktivity **zařadit dříve – na začátek druhého stupně, resp. ve vhodné formě i pro žáky prvního stupně**.
- Co se týká zaměření, bývá prevence zaměřena na témata jako je:
 - **šikana, kyberšikana**
 - **záškoláctví**
 - **závislostní chování:** užívání návykových látek, netolismus (závislost na tzv. virtuálních drogách, tj. PC hrách, mobilních telefonech, sociálních sítích atd.)
 - **sexuální rizikové chování** aj.

„Jirka s tím chodí normálně domů, určitě měli minimálně o sexu, drogy, šikana...vždycky s tím přijde a vypráví mi to doma...osmička, devítka určitě.“ (FG2 Strunkovice nad Blaníci)

„Pokud dítě doma neřekne tati, měli jsme nějakou přednášku, tak se to asi těžko dozvím, pokud nejsem nějak napojený.“ (FG4 Třeboň)

„Šikana v dnešní době je docela hodně pestrý téma, který teda není už jenom v těch větších třídách, začíná to už v první třídě...znám jednu holčičku a chudák je z toho docela vyplešklá, v první třídě, aby ji šikanovaly děti, to je docela masakr.“ (FG5 Protivín)

Reálnou efektivitu těchto programů respondenti obtížně hodnotili. Zaznívaly i pochybnosti, respondenti uváděli **negativní příklady z praxe**, které deklarované snaze vedení škol problémy řešit příliš neodpovídají.

„No a pak zjistím, že odemknou velkým klukům školu o veliký přestávce, aby si mohli zakouřit.“ (FG2 Strunkovice nad Blaníci)

„Já jsem syna v šestý třídě přendala na druhou školu kvůli šikaně, on chodil domů a furt si na něco stěžoval, pak už jsme ho do té školy ani nemohli dostat...tak jsem udělala blbost, že jsem to nešla řešit s ředitelkou...byl rok na té druhé škole, tam to byla totální katastrofa, spolupráce s tamtou ředitelkou katastrofální, když odtamtud odcházel, tak nám řekla, že si na to musíme holt zvyknout, že ho nebudou mít rádi nikde...vrátil se zpátky do té původní školy, do jiné třídy no a ta paní ředitelka se k tomu postavila velice dobře, už tam byl psycholog, takže to byla úplně super věc.“ (FG6 Mačkov)

V jednom případě byla respondentka (v Českých Budějovicích) na debatě, kterou na toto téma organizovala škola a byla podporována krajem, nicméně zájem rodičů o ni byl velmi malý.

„Já jsem byla na debatě, bylo to pro rodiče, takový jako seznámení, co dělat, jak se chovat, jak vést děti, ale je pravda, že nás tam přišlo šest.“ (FG1 České Budějovice)

Pokud by se u dětí vyskytl problém tohoto rázu, rodiče by se obrátili:

- nejčastěji přímo na školu (třídní učitel, vedení, event. školní psycholog, výchovný poradce)
- příp. na externí subjekt podle povahy problému (např. psychologické poradenské pracoviště, krizové centrum, adiktologické centrum, občanskou poradnu); ne všichni dotázaní věděli, jaké všechny možnosti jsou v jejich místě dostupné.

Zájem o „osvětu pro rodiče“ byl respondenty deklarován spíše v obecné rovině, cíleně by informace dotázaní vyhledávali až v situaci, „když to nastane“. Primárním informačním zdrojem by byl internet.

Situaci ve **středním školství** respondenti hodnotili vesměs **pozitivně**:

- **nabídka** různě zaměřených středních škol je široká, ve větších městech jsou jak státní, tak soukromé školy
- **dostupnost** škol je dobrá, studenti z menších obcí dojíždějí většinou do okresního města, dojíždění nepředstavuje problém, spoje (autobusové a/nebo vlakové) bývají ráno a odpoledne posílené, studenti mívají zlevněné jízdné.

„Asi tu nemůže být všechno, za mě si myslím, že Třeboň jako spádový město toho má dost.“ (FG4 Třeboň)

Jednotlivé **výtky** se týkaly spíše **učňovského školství** s tím, že jde o problém celorepublikového rázu (rušení učilišť, slučování oborů apod.).

- Zájemci o některé obory tak musejí dojíždět do vzdálenějších lokalit, příp. uvažovat o jiném oboru.

Z povahy kvalitativního šetření však nelze jednoznačně říci, které obory kde signifikantně chybí.

„Trochu mě mrzí, že v Dubu zrušili ten učňák, byl tam opravář zemědělských strojů...pro ty kluky trojkaře čtyřkaře to byla ideální střední.“ (FG2 Strunkovice nad Blanicí)

„Samozřejmě kdo se chce učit řemeslo, to tu není kromě automechaniků, jinak stavební obory, instalatérina, to se musí Budějovice a dál.“ (FG4 Třeboň)

Úroveň informovanosti o jednotlivých **studijních a učebních oborech** je podle účastníků diskusí **velmi dobrá**:

- K informacím se děti i rodiče dostávají prostřednictvím své základní školy, kde děti dostávají katalogy, Atlas Školství, informace jsou dostupné i online.
- Střední školy často organizují dny otevřených dveří, prezentují se v rámci veletrhů vzdělávání, výstav škol/burz škol.

„V naší škole – dali nám katalog nádherný, kde jsme si vybrali všechno, webovky, všechno tam je, kolik lidí přijali, kolik jich vezmou letos, přehled jako blázen.“ (FG2 Strunkovice nad Blanicí)

Kromě oficiálních informací o jednotlivých školách by rodiče **uvítali i hodnocení škol** podle nějakých parametrů „úspěšnosti“ nebo **recenzí rodičů**. K těmto informacím se rodiče dostávají pouze neoficiálně tzv. „šeptandou“.

„Porovnání těch škol asi není dostupný než to, co si lidi poví mezi sebou, nikde se škola nechlubí, což je škoda, neví se, jaká úroveň je ta škola. Nějaký porovnání, výstupy z těch škol se člověk nedozví.“ (FG1 České Budějovice)

„Šla jsem na otevřený dny soukromý školy a pak to stejně bylo něco úplně jiného, než nám navyprávěli.“ (FG3 Tábor)

Doprovodné aktivity školy podle respondentů **příliš neorganizují**, zmíněny byly akce ZŠ u příležitosti odchodu žáků 9. tříd, zahradní slavnosti, školní akademie. V případě středních škol žádné aktivity zmíněny nebyly. **Ochota respondentů se aktivně do možných aktivit zapojit zjištěna nebyla**. Bariérou je podle respondentů časová zaneprázdněnost rodičů a pravděpodobně i menší potřeba sociálního kontaktu v rámci komunity školy.

„My rodiče jsme čím dál víc časově zaneprázdnění, protože zaměstnavatelé vyvíjí čím dál větší nároky na tu práci, to víme. Takže by bylo hezký, že rodiče by se scházeli, jako to bývalo dřív. Za nás stačilo udělat na školní zahradě ohýnek a opéct burty, školy se snaží tohle organizovat, ale přijde tam pár rodičů. Dneska, když dojíždí, tak přijedou domů v pět v šest večír a nepůjdou vám tamhle ještě někam.“ (FG4 Třeboň)

„Na střední už vůbec, my jsme měli jeden rodičák, kdy jsme si vzali oba volno a jeli jsme, abychom měli čárku, přišlo nás tam z dvaceti pěti rodičů pět lidí...všechno se řeší přes internet.“ (FG5 Protivín)

Možnosti celoživotního vzdělávání a rekvalifikace respondenti hodnotili vesměs kladně – primárně hovořili o nabídkách rekvalifikace, o kterých mají lepší povědomí.

- Informace o nabídkách jsou dle jejich zkušeností **dostupné na kontaktních pracovištích Úřadu práce ČR, příp. na internetu**. Ne vždy mají ale pracovníci úřadu podle dotázaných k dispozici všechny relevantní údaje.

„Vloni jsem změnil nedobrovolně práci, takže jsem tam taky byl, chlubili se tím, že v minulosti spousta těch kurzů nebyla dostupná, takový ty oblíbený, teď je všechno volný, protože nemají lidi, dokonce tam mluvili o tom, že jsou schopní zaplatit kompletní řidičák na kamion za 50 tisíc, že je to v rámci programu nějakýho od města zadarmo.“ (FG1 České Budějovice)

„Já taky nebyla spokojená s informacemi z toho úřadu, nevěděli sami, furt někam volali.“ (FG6 Mačkov)

- V Táboře si respondenti postesklí, že nabídka rekvalifikačních kurzů odkazuje často do Prahy nebo Českých Budějovic a přímo v lokalitě chybí (dojíždění může pro někoho znamenat překážku).

Pouze jednotlivě byla zmíněna nabídka Univerzity třetího věku pro seniory, toto téma ale respondenti vesměs vůbec neřeší.

3.2. Volnočasové aktivity

Kroužky pro děti jsou zajišťovány následujícími subjekty:

- **DDM**, jejichž výhodou je širší nabídka i cenová dostupnost kroužků
- **ZŠ a jejich vlastní kroužky**, jejichž výhodou je opět cenová dostupnost a fakt, že se konají v prostorách škol, rodiče tak nemusí řešit otázku přepravy dětí do kroužku; nabídka kroužků ale není tak široká
- **kroužky nabízené sportovními oddíly a komerčními subjekty**, které se na zájmové kroužky specializují, příp. rodinnými a mateřskými centry
 - cenové rozpětí kroužků včetně souvisejících nákladů se velmi liší – nejnáročnější jsou sporty typu fotbal, hokej, u děvčat např. taneční kroužky
 - obecně kroužky, které nabízejí komerční subjekty, respondenti hodnotí jako drahé (hovoříme o částkách např. 3-5.000 Kč za rok)
 - kroužky, které patří mezi oblíbené a moderní svojí kapacitou nemusí dostačovat, zmíněno příklad horolezectví, tanec

„Začali jsme tancováním, 4-5 tisíc za rok, holčičku to po 4 měsících přestalo bavit nebo jí bolela nožička, chtěla zkusit něco jiného a za všechno dává hrozně peněz, flétnička, všechno jsme zkoušeli, nakonec jsme skončili u sportu, u kterého platím nulu, ale je to šílený...tady město investuje pouze do Mountfieldu a samozřejmě Dynamo má každý měsíc pro chlapce v luxusních rezortech soustředění, to tam to jede ty peníze.“ (FG1 České Budějovice)

„Horolezecký kroužky, ty jsou tu asi tři, opravdu bylo přihlašování tak, že v sobotu v šest večer, seděli jsme u počítače a nedostali jsme se...takovýchle atraktivní, ty jsou velice komerčně zaobalený a jsou hrozně drahý.“ (FG1 České Budějovice)

„Holka chodila na volejbal, zaplatila 5 tisíc za rok, půlku z toho odmarodila, pak jí tam řekli, ať si to rozmyslí, že je furt nemocná...“ (FG3 Tábor)

„Jiskra Třeboň má plno těch oddílů, je tu box, veslování, hokejisti, házená, fotbal, florbal, judo.“ (FG4 Třeboň)

„Jsou tu klučiči i holčiči, rybaření, počítače, hasiči, tancování, malování, sportovní...všechno. Za rok tisícovku, to jde.“ (FG6 Mačkov)

Co se týká obvykle nabízeného **spektra zájmových kroužků**, respondenti vnímají **nedostatky** zejména v těchto oblastech:

- **kroužky pro předškolní děti**
 - nabídka není příliš velká, chybí v menších obcích, ideálně by tyto kroužky mohly probíhat přímo ve školce tak, aby rodiče nemuseli děti nikam převážet
 - návrhy na zaměření kroužků: kreslení, tancování, rozvoj tvořivosti apod.
- **kroužky pro školní děti (mladší školní věk)**
 - návrhy na zaměření kroužků: pro chlapce elektro, „kutilství“ (vyrábění, práce s materiálem), více „svépomocných“ sportovních kroužků (které by např. v menších obcích mohli vést rodiče), dívčí kroužky (tanec).

„Teď je můj kluk zrovna na florbale ve Březí, jedou tam autobusem, zpátky je musíme dovézt...někdo mě už oslovoval, že bych měl udělat modelářskej kroužek pro děti nebo tvoření, i když já se na to necítím...hasiči možná něco vyplodí, kroužek pro kluky.“ (FG2 Strunkovice nad Blaníci)

„Jako technický nějaký, nevím, elektro, nějaký montování, vyrábění...něco jako bývalý pracovní činnosti ve škole...naučit kluka, aby uměl šroubovat šroubovákem, aby z něj nevyrostl úplný dement.“ (FG3 Tábor)

„Kluci tady mají fotbal, holky nic, takže kdyby holky měly nějaký taneční, chybí tu nějaký pohybový.“ (FG5 Protivín)

„Děti od 3 do 5 let nemají šanci na žádný kroužky, přitom v tom věku se většinou objevují ty dětské talenty, takže děti nemají možnost se někde ukázat, uplatnit, když už něco je, tak až u školních dětí.“ (FG6 Mačkov)

Respondentky, které mají nejmenší děti, si jednotlivě stěžovaly na to, že **chybí** prostory pro **cenově dostupné** možnosti trávení volného času **maminek s nejmenšími dětmi** (typu dětských heren, kluboven).

„Pro ty nejmenší...relativně tu nabídka je, ať už je to Mamánek, nějaký Hopsárium, kavárny s dětskýma koutkama tady na Lannovce, pak ještě na Vltavě taky Panda, ale jakoby většina z nich má poměrně drahý vstupný a když tam člověk jde, sice to mají děti levnější, ale ten dospělý platí...taky to není tam chodit každý týden, to už není dostupný pro všechny.“ (FG1 České Budějovice)

„U nás ne, mateřské centrum je v Prachaticích...když jsem byla na mateřské, tak mi tohle chybělo, kde se setkají ty matky...daly by si kafe, prckové si hrajou, to by bylo dobrý...my se scházíme v kavárně dopoledne s dětma, ale aby tu bylo něco třeba v tělocvičně nebo klubovna, to bychom musely říct starostovi, že bysme to chtěly, věřím, že by s tím Karel třeba něco udělal.“ (FG2 Strunkovice nad Blaníci)

„Žirafa je tady, Človíčkovi...dáte dvacku a jste tam, ale nesmíte si tam vzít vlastní jídlo...je to vlastně jako restaurace, restaurace s hernou.“ „Ale dítěti tam přece nekoupím přesnídávku za dvacku, když si ji támhle můžu koupit za 6,90.“ (FG3 Tábor)

Ve všech skupinách se jako důležité témajevily **možnosti trávení volného času u dětí staršího školního věku**, tj. v pubertě. Ty podle respondentů zásadně chybí. Starší děti, pokud se dlouhodobě nevěnují nějakému sportu, tak – z pohledu rodičů – tráví svůj volný čas ne příliš vhodným způsobem („posedáváním na lavičkách“ apod.).

O klasické kroužky už teenageři zájem příliš nemají, podle dotázaných by podpora měla spíše směřovat do **vytvoření vhodného prostoru, „klubovny“** pro různé aktivity dospívajících (ideálně vnitřní i venkovní):

- skatepark
- prostor pro „kroužek“ hraní deskových her
- posezení s možností občerstvení, např. čajovna, možnost hudebních reprodukcí.

„Nejvíc jsme se shodli u trávení volného času pro větší děti, není tu vůbec, nejsou tu prostory na to, nebo jsou, ale jsou uzamčený, nebo docela drahý vstupný, nebo musíte být členem nějakýho klubu...takže ten věk 13 až 16, možná 18, ale ti už nemají tolik čas, mají brigády.“ (FG1 České Budějovice)

„Skatepark tu mají nějaký, a to je všechno. Nic tady není, žádná diskotéka, nic, nebo jedna v besedě, začíná ve 22 hodin a končí v 5 ráno, to pro ty patnáctiletý není...interaktivní klub by to chtělo.“ (FG4 Třeboň)

„Není tu nic pro starší dorost, kde by měli scházecí možnosti, je tu vyloženě jenom restaurace, ale pro ně ne bar, ale čajovna, kam by mohli jít.“ „Ono jim ještě není 18, ale už si chtějí jít někam sednout, do baru nemůžou, do hospody taky ne.“ (FG5 Protivín)

Období letních prázdnin bývá pro rodiče náročné z pohledu toho, jak sladit volno dětí se pracovními povinnostmi rodičů. **Pobytové a příměstské tábory**, které organizují **domy dětí a mládeže**, jsou **cenově dostupné**, ale podle respondentů bydlících v přílehlých menších obcích často kapacitně nestačí, bývá problém s umístěním dětí. Tábory, které organizují **komerční subjekty**, jsou zase **cenově hůře dostupné**.

„Jako malý jsem chodil do DDM na rybolovnou techniku, kamarádi, co tam se mnou chodili, dnes dělají lektory, jezdí i na tábory, mají příměstské tábory, mají toho relativně hodně, ale nemají takovou finanční podporu, jakou by měli mít.“ (FG1 České Budějovice)

„I tábory pro děti jsou celkem nákladný, my jsme nejlevnější našli za 3.500 na 14 dní, a to ještě přes známýho, že tam neberou každýho, jinak to stojí 8 tisíc na 14 dní, a to je fakt páłka.“ (FG3 Tábor)

Možnosti kulturního vyžití pro celé rodiny jsou v rámci kraje poměrně široké.

Ve sledovaných lokalitách (bez ohledu na velikost) probíhá **během roku řada akcí**, mnoho z nich se koná každoročně. Obvyklá období pro pořádání „větších“ akcí jsou letní prázdniny, letní sezóna obecně, období adventu a vánočních svátků. Doplněny bývají akcemi okolo čarodějnic, masopustu, Dne dětí, MDŽ aj.

„Od května do července, to Budějovice žijou, to je dobrý...pak teda Vánoce, advent taky...a je to všechno zdarma, to se musí kvitovat.“ (FG1 České Budějovice)

„Velké vyžití, když to vezmu tady na Strunkovice, tak se pan starosta a celý úřad fakt snaží.“ (FG2 Strunkovice nad Blanicí)

Z konkrétních akcí respondenti jmenovali např. **Radniční léto v Českých Budějovicích, Slavnosti solné Zlaté Stezky v Prachaticích, Husitské slavnosti v Táboře, Protivínské slavnosti**. Dotázaní připouštěli, že navštěvují primárně akce, které jsou v jejich lokalitě (okrese), nejezdí kvůli tomu do vzdálenějších míst (pokud cestují dál za hranici okresu/kraje, tak spíše vyhledávají kulturní a přírodní památky, hrady, zámky, ZOO atd.).

Kvalitu pořádaných akcí dotázaní posuzují podle **atraktivity programu, resp. atraktivity ve vztahu k výši vstupného**.

- Akce, na které je vstup zpoplatněn (např. 200 Kč pro dospělého), jsou podle respondentů neúměrně drahé a orientované více na turisty než rezidenty. Oproti tomu respondenti z Českých Budějovic chválili, že na akce bývá vstup zdarma.

„Zrovna Vánoce v Táboře jsou dost slabý...jestli vám stačí rozsvícený vánoční stromeček, prosím, ale v Budějovicích jsou Vánoce bezvadný, trhy celý advent.“ „Táborský slavnosti...smutný, že se opakuje pořád stejný téma...jede Žižka na koni...příšerně drahá záležitost, vstupenky na náměstí, stojí to asi 250 Kč.“ (FG3 Tábor)

„Protivínský slavnosti nic moc, ty bývají v srpnu, já jezdím do Tábora na táborské, které jsou dvoudenní nebo tří denní vlastně, a to je teda úplně nebe a dudy, ty naše jsou spíš vyhozený peníze.“ (FG5 Protivín)

V dané souvislosti v protivínské skupině zazněla **absence společenského sálu** pro pořádání společenských akcí (plesy, karnevaly, taneční apod.).

Co se týká **možnosti sportovního vyžití**, respondenti se vyjadřovali především k dostupnosti následujících zařízení:

▪ **krytý plavecký stadion/aquapark**

- dostupnost je důležitá zejm. pro obyvatele měst, na vesnicích si rodiny často „vystačí“ se zahradními bazény, ale pokud chtějí navštívit aquapark, musí dojíždět poměrně daleko
- neuspokojivý stav je podle dotázaných v Českých Budějovicích (chladná voda), Prachaticích, Táboře

▪ **multifunkční hřiště/hala**

- pokud v obcích je takové zařízení k dispozici, často je nepřístupné pro veřejnost, respondenti děti/dospělí si „nemají jen tak kde zakopat“
- v některých obcích nabízí prostory školní tělocvičny, příp. sokolovny, ale zřejmě vždy záleží na ochotě provozovatelů
- zájem by byl o prostory, kde je možné si zahrát míčové hry typu fotbal, florbal, nohejbal, volejbal, tenis apod.
- dobrá situace je v tomto ohledu v Táboře, kde funguje areál Komora, nebo v Třeboni, kde je mj. možné si pronajmout tělocvičnu v lázních Aurora

„I ty základní školy mají tělocvičny, kde se nic nekoná, já vím za mě, že jsem chodil na Vltavu, tam bylo každý den volejbal, judo, všechno možný, to už není, zrušili, teď už je karate jenom komerční ve Čtyřech Dvorech.“ (FG1 České Budějovice)

*„Jako máme tady volejbalový hřiště...v životě jsem tam nebyl, nikdy mě tam nepustili.“
„Je to uzavřená skupina, nechťejí mezi sebe nikoho pustit.“ (FG2 Strunkovice nad Blaníci)*

Rodiny by měly zájem o nabídku cenově zvýhodněného vstupného v rámci různých kulturně-sportovních zařízení. **Rodinné vstupné, či Rodinné pasy** by měly být **flexibilnější co do počtu a povahy osob v nich zahrnutých**, tj. ne vždy odpovídá klasická nabídka 2+2 reálné struktuře rodin (na některých skupinách byli přítomní i zástupci rodin se třemi dětmi).

„Jak ten kraj dává prvňáčkům, že máte jednu vstupenku zdarma...to je k ničemu, protože my tam jedeme stejně celá rodina a koupíme si rodinný vstupný, takže koncipovat to pro celou rodinu.“ (FG2 Strunkovice nad Blaníci)

Téma **neziskových organizací občanského sektoru** nebylo detailně diskutováno. Jednotlivě byly shodou okolností na diskusích přítomny osoby, které se angažují v tomto sektoru, ale ostatní respondenti neměli příliš velké povědomí o tom, kdo v lokalitě působí a jaké služby poskytuje. Pro lépe orientované respondenty představuje **problém zejména financování**. Jedna účastnice působící v mateřském centru si stěžovala na to, že žijí v každoroční nejistotě (zda dostanou dotaci), která jim brání v rozvoji (bojí se naplánovat více akcí apod.).

„Víc to podporovat, čím víc peněz budou mít, tím víc akcí si můžou dovolit, a ne to šmrdat tím, že šetříte peníze a berete papír do tiskárny ze zaměstnání, všechno to tam dělají dobrovolnice.“ (FG1 České Budějovice)

Zájem o **komunitní volnočasové akce** (svépomoc rodičů na pořádání akcí pro děti s podporou obce, kdy např. obec poskytne prostory a rodiče zajistí program) zjištěn nebyl, respondenti příliš **nevyjadřovali ochotu se proaktivně** na něčem takovém **podílet**.

3.3. Bydlení

Kvalita inženýrských sítí je podle respondentů **dobrá**, obce se na to hodně v minulých letech soustředily, průběžně se např. dokončovala plynofikace vesnic.

Co se týká nabídky **bydlení**, dotázaní kritizovali především **vysoké ceny bytů určených k pronájmu i ke koupi** ve vztahu k průměrným příjmům domácností, případně nedostatek bytů určených k pronájmu.

„Tady je to možná špatně nastaveno, že tu byty jsou skoro stejně drahý jako v Praze, nebo ne, to bych asi přeháněla, ale výše platu je třetinová v Jihočeském kraji, takže ty mladý lidi, pokud on sám vydělává a manželka je na mateřský, tak na to nemůžou dosáhnout.“ (FG1 České Budějovice)

„Soukromý pronájem, to je pravda, ty jsou špatný, děti a zvířata jsou problém a navíc chtějí kauci 30 tisíc.“ (FG3 Tábor)

„Nový byty se tu staví dost, ale je to o penězích...to si kupujou movití Pražáci a jezdí sem na víkend.“ (FG4 Třeboň)

„Když je byt, tak je většinou na prodej, podnámem vůbec.“ (FG6 Mačkov)

V případě pronájmu může být problémem i to, že se někteří pronajímatelé brání ubytovat rodiny s malými dětmi a domácími zvířaty, nabídka je tím pádem omezenější.

Nedostatek je podle respondentů i **obecních bytů**, resp. systém přidělování je pro diskutující málo průhledný, „nespravedlivý pro normální lidi“ – mají pocit, že běžná rodina se nemá šanci k obecnímu bytu dostat.

„Ale ony ty byty jsou, máme kamarádku na úřadě, která dělá pro město, a ty byty jsou, třeba celá Perla jsou od města, ale to jsou všechno sociální případy, normální rodina nemá šanci získat byt...říkala, že to jsou všechno sociální případy, který neplatí, tak si říkám, proč se to nedá normálním lidem.“ (FG1 České Budějovice)

Pokud si rodina chce **koupit pozemek**, příp. starší dům včetně pozemku určený k rekonstrukci, má poměrně dobré **možnosti v menších vesnicích v okolí měst**, města i větší obce jsou podle respondentů již dost zastavené.

Mladé rodiny by tak podle respondentů do kraje nalákala především nabídka cenově dostupného bydlení, pokud by obce nebo kraj (nikoliv komerční subjekty) investovaly do výstavby a nabízely byty za „rozumné“ ceny (např. jako startovací byty). Ruku v ruce s tím by v kraji měl být dostatek pracovních příležitostí.

Občanskou vybavenost v okolí bydliště hodnotí respondenti poměrně pozitivně.

- **Dětských hřišť** bývá relativně **dostatek**
 - pravděpodobně ale záleží na lokalitě, např. v Táboře někteří respondenti vnímali nedostatek hřišť
 - zazněla i kritika jejich užité hodnoty (místo písku se používají pro hru méně atraktivní povrchy, atrakce nemají dlouhou životnost apod.); spíše než na budování nových a nových hřišť by se měla podporovat jejich pravidelná revize a obměna vybavení.

- **Nákupní možnosti** jsou obvykle také dobré, pouze v Protivíně a Mačkově si ženy, které mají malé děti, stěžovaly na nedostatek obchodů zaměřených na dětský sortiment (oblečení, obuv).
- **Restaurace, kavárny** – nedostatek restauračních zařízení zmíněn v protivínské skupině

„Já si pamatuju, že na Vltavě bývala spousta pískovišť, prolézaček, kolotočů, všechno usekali, zrušili, že to neodpovídá EU, ale místo toho to zabetonovali a dali tam místo osmi laviček dvě, někde ani žádnou.“ (FG1 České Budějovice)

„Sice je to dětský hřiště, ale nám se tam schází partičky pubescentů, ale nevyužijou to hřiště tak, jak bylo plánovaný. A ty děti, co tam patří, jsou trošku vytěsněný z toho prostoru.“ (FG2 Strunkovice nad Blanicí)

„Ženský na mateřský nikam nejezdí a když potřebujete něco narychlo sehnat, tak musíte sednout do auta a jet, nebo čekat, až budete mít auto, až chlap přijede z práce.“ (FG5 Protivín)

*„Potřebovala by tu být restaurace, aby člověk pozval, když mu přijedou příbuzný třeba.“
„Nebo kavárna...my protivínský se scházíme v Písku, přestože jsme většina odsud.“ (FG5 Protivín)*

V souvislosti s občanskou vybaveností a veřejným prostorem opakovaně zaznívalo téma související s bezpečností obyvatel, zejména dětí. Bezpečnost dopravy a chodců je zařazená do kapitoly Doprava, další aspekty zmiňujeme na tomto místě:

- **bezpečnost dětských hřišť, sportovišť** (např. dětská hřiště v některých lokalitách „okupují“ teenageři)
- **bezpečnost veřejného prostoru** v lokalitách se zvýšenou mírou kriminality
- besedy ve školách na téma **„pravidel bezpečného chování ve veřejném prostoru“**.

„Monitoring...aby byly některý sportoviště pod kamerama, ne jenom na Máji, kde se to osvědčilo, co se týče krádeží nebo poničení aut...na místech, kde se potkávají lidé, děti a ten měšťák by to mohl vždycky někde sledovat.“ (FG1 České Budějovice)

„U nás ve škole to docela funguje...jak byla aféra, ten úchyl, tak děti přišly, měly informaci, chrlily to na mě, to jsem ani já nevěděla...dostali osvětu, co mají dělat, že se nemají s nikým bavit, když u nich zastaví auto.“ (FG3 Tábor)

„Hlavně se na hřišti schází takoví, který by ani neměli mezi ty malý, když tam jde náš Olda, vrací se s brekem domů, já už tam nebudu chodit, mamí, jsou tam kluci, hulí tam...nebo tam spal opilej pán.“ (FG3 Tábor)

3.4. Doprava

Dopravní obslužnost lokalit hodnotí respondenti poměrně dobře, zejména co se týká dopravy dětí do škol, eventuálně zájmových organizací.

- Zabezpečení **dopravy dětí do škol** funguje prostřednictvím **autobusových i vlakových spojů**, existuje i zkušenost s **bezplatnou autobusovou školní linkou** svázející děti z vesnice do obce s rozšířenou působností (Mačkov – Blatná).
- Děti využívají možnosti **cenově zvýhodněného jízdného**, příp. cestují zdarma, takže doprava do školy nepředstavuje pro rodiny zátěž.
- **Děti předškolního věku**, pokud navštěvují MŠ mimo místo bydliště, **většinou vozí matky autem** (je to pro ně jednodušší, pohodlnější).
- V Písku údajně organizátor kroužků nabízí zdarma svoz dětí z přilehlých lokalit.

Co se týká **dopravy do zaměstnání**, do zdravotnických zařízení, do obchodů atd. řada respondentů **upřednostňuje automobilovou dopravu**:

- vybavenost rodin autem, ideálně dvěma auty, řada z nich považuje za nutný standard, zejména pokud bydlí v menších obcích
- přeprava autem je komfortnější, lidé si mohou cestou zpět nakoupit, mohou v rámci jedné cesty rozvézt děti do různých škol a odpoledne je zase vyzvednout atd.

Tento způsob dopravy se podle dotázaných mnohdy vyplatí, pokud se převáží více lidí, navíc respondenti zohledňují **časovou úsporu, celkový komfort**, na který si již zvykli.

S tím souvisí i hodnocení stávající úrovně infrastruktury: respondenti vnímají, že se v posledních letech **zlepšila kvalita silnic**, kraj či obce investují do oprav apod. V některých sledovaných lokalitách existuje dopravní problém, který je na komunální úrovni identifikovaný a obyvatelé čekají na řešení, např. obchvaty Českých Budějovic, Třeboně a okolí.

Veřejná doprava většinou funguje vcelku dobře. Dopravní obslužnost na nejméně frekventovaných trasách propojující jednotlivé části měst, vesnice s většími obcemi a městy a města mezi sebou je vyhovující s tím, že ale platí výše uvedené a respondenti raději jezdí auty, pokud je to možné.

Kritika veřejné dopravy se objevila v následujících oblastech:

- **zdražení jízdného MHD na území Českých Budějovic**, díky kterému údajně ještě zesílil automobilový provoz ve městě (doporučováno bylo zvážení slev na jízdné alespoň pro vybrané skupiny cestujících)
- **propojení Českých Budějovic s ostatními regiony a kraji** (mj. dokončení dálničního spojení s Prahou)
- **zhoršení obslužnosti Třeboně a přilehlých obcí**, kdy ubylo spojů mimo ranní a odpolední špičku
- **špatná návaznost vlakových spojů na trase Protivín-Tábor**.

„Jsme nejucpanější město v republice, mně vadí i ta dopravní dostupnost do ostatních míst, my potřebujeme docela dost cestovat po republice a z Budějovic se dostat kamkoliv kterýmkoliv směrem, tak to je na dlouho.“ (FG1 České Budějovice)

„MHD, šílený, zdražení, všichni začali jezdit autama, to je reakce na to zdražení, ucpaný město, četla jsem článek, novinářka dávala příklad ze Strakonice, že bylo taky ucpaný město, tak zavedli MHD zdarma, já neříkám, že to musí být úplně zdarma.“ (FG1 České Budějovice)

„Dřív to bylo lepší hlavně pro ty, co jsou v těch menších přilehlých obcích...pro nás Třeboňáky se něco zrušilo, ale dostupnost je pořád dobrá, ale ty okolo menší obce, Domanín a takový. Kvůli školákům do těch osmi něco jede, ale pak třeba ty důchodci, kdyby jeli na devátou k doktorovi, tak se nedostanou...dřív jezdily autobusy každou hodinu i do sebemenší vesničky.“ (FG4 Třeboň)

Co se týká dostupnosti lékařských zařízení, úřadů apod., problémem nebývá až tak se do daného místa dostat, ale zaparkovat tam. **Nedostatek parkovacích míst**, nově zaváděné parkovací zóny v některých lokalitách apod. způsobuje nepříjemnosti zejména v nestandardních situacích (zhoršený zdravotní stav, a s tím související návštěva lékaře, potřeba podat nebo vyzvednout objemnější zásilku na poště apod.).

V souvislosti s **dostupností úřadů** se v třeboňské skupině diskutovalo i **téma digitalizace úřadů, eGovernmentu** – pro rodiče dětí by možnost řešit většinu záležitostí ve vztahu k veřejné správě a samosprávě přes internet, představoval možnou úsporu času i financí (nákladů za dopravu na úřady apod.).

„U nás je dostupnost úřadů dobrá, nicméně já bych dal větší možnosti elektronický, když pak máte děti a musíte na úřad, bylo by lepší dneska sednout k internetu, který má každý, a dát to přes internet.“ (FG4 Třeboň)

V kontextu bezpečnosti dopravy respondenti hovořili např. o tématu **bezpečnosti chodců, potažmo cyklistů**.

- Důležitá je zejména bezpečnost dětí, kterou pomáhají zvyšovat **strážníci kontrolující přechody u škol** (nejsou však přítomní vždy a všude, zejména v nejmenších obcích toto chybí). Respondenti jednotlivě uváděli zkušenost s tím, že tuto činnost vykonávají i dobrovolníci, např. z řad seniorů, což dotázanými hodnoceno kladně jako dobré alternativní řešení.
- V lokalitách se zvýšenou aktivitou cyklistů (např. v Třeboni) respondenti zmiňovali **problém s nedodržováním pravidel provozu ze strany cyklistů**, což ohrožuje jak je samotné, tak i chodce a řidiče automobilů. Větší dohled ze strany policie, případně budování **vyhrazených cyklopruhů** by situaci mohlo zlepšit.
- V některých lokalitách existují úseky, které jsou podle respondentů nebezpečné (pro chodce, řidiče), např. křížení na trase Mačkov – Blatná, přechod přes hlavní silnici u ZŠ ve Strunkovicích (obec patří mezi „průjezdni“ pro nákladní dopravu) nebo chybějící přechod přes hlavní silnici u obchodu Norma v Protivíně.

„Já bych strašně chtěla pochválit všechny ty důchodce...my jsme Nerudovka, tam vidím vždycky dva důchodce, v zimě, tma a převádí tam ty děti...mají vesty, plácačky...ted' jsem šla osobně poděkovat, to mi přijde neskutečně skvělý.“ (FG1 České Budějovice)

„My máme školu na kopci a hlavní tah je po hlavní, tahle je z kopce a je přechod...já když tam vidím ty traktory naložený a kamiony...a ty děti tudy chodí, ty policajti by vůbec nevadili, kdyby tam ráno stáli, jako stojí v Prachaticích, tady ne.“ (FG2 Strunkovice nad Blaníci)

Posledním diskutovaným tématem v rámci dopravy byla **bezbariérovost dopravy**, která **není ideální**:

- Zdaleka **ne všechny autobusy a vlaky jsou nízkopodlažní**, cestování s kočárky je pro rodiče stresující, někteří respondenti se setkali i s nevhodným chováním řidičů MHD, jejich neochotou.

„Já třeba když jsem tu druhou měla mladší, tak jsem v Prachaticích šla na autobus a řidič mi řekl, že mám kočár a že mě nevezme, že jede do Prahy a že nebude otevírat kufr...a já mu říkám, co já tady s půlročním dítětem, on, počkejte si na další, ale ten jel za hodinu.“ (FG2 Strunkovice nad Blaníci)

Na tomto místě se můžeme zmínit i o bezbariérovosti obcí celkově – problémy bývají podle respondentů mj.:

- s možnostmi parkování pro handicapované osoby (nejen vozíčkáře, ale i např. seniory) u zdravotnických zařízení, úřadů, pošt apod.
- s pohybem osob s kočárky, lidmi na vozíčku (nevhodně řešené přechody, nájezdy na chodníky apod.).

„Hrozný, mám tatínka, který dlouhodobě byl a je nepohyblivý a teda užila jsem si strašně moc, odvézt ho z bodu A do bodu B, dejme tomu 200 metrů, dostat ho do auta, převézt k Českému rozhlasu...přestože se dělají ty bezbariérový, ono je to tu takový, že každý si myslí, jo, chodníky, všechno super, ale když si to vyzkoušíte na vlastní kůži s 90 kilovým člověkem s tím, že nemáte to auto kam postavit...“ (FG1 České Budějovice)

3.5. Zdravotnictví

Téma zdravotní péče velmi rezonovalo na všech diskusích, zkušenosti respondentů byly podobné napříč lokalitami. Řešení stávajících problémů (které mají celorepublikový charakter) by rodinám velmi pomohlo.

Dostupnost praktických lékařů pro dospělé i pro děti je ve sledovaných regionech jednoznačně lepší než v případě specialistů. **Velmi dobré zkušenosti** uvedli respondenti zejména **s pediatrií** – ordinací je dostatek, lékaři většinou přijímají nové pacienty a kvalita péče odpovídá očekáváním.

Situace u praktických lékařů pro dospělé je o něco méně uspokojivá. **Praktičtí lékaři** jsou často **důchodového věku a neochotně přibírají nové pacienty** – to představuje problém pro lidi, kteří se přistěhují a chtějí se registrovat u lékařů v novém bydlišti.

Kritický je nedostatek zubních lékařů (a lékařské pohotovosti) a dalších specialistů, zejm. **očních lékařů**. Podle respondentů není výjimkou, že lidé dojíždějí za svými původními lékaři do jiných regionů, krajů, často i stovky kilometrů. To s sebou přináší zvýšené náklady na dopravu, časovou náročnost, komplikace spojených se zajištěním péče o děti apod.

„V mém rodném městě paní zubařka byla ochotná děti vzít do péče, to je problém, hrozím se toho, aby nás něco nepostihlo, i já sama; doktory všechny sehnat se mi nepodařilo, mám tu akorát ženského doktora, to jsem uprosila. A ještě jsem sehnala, protože mi bylo zle, obvodního doktora. Očáře nemůžu vůbec, to se mi všude vysmáli, opět jsem odkázaná jezdit stovky kilometrů.“ (FG2 Tábor)

„Když se sem někdo přivdává z jiného kraje, tak nemá šanci najít si zubaře a pak pohotovost, ta je jenom v Plzni nebo Budějovicích. A když je něco akutního, třeba uši a děti řvou, já to neznám, ale nedovedu si to představit, jet s nima hodinu a půl někam v autě. Ale chválíme tu dětský doktory, ty jsou super i docela mají hodně otevřeno.“ (FG6 Mačkov)

Jednotlivě byla zmíněna absence dětského sportovního lékaře (v Táboře).

U ostatních specializací bývá často **problém s dlouhými objednacími lhůtami**. Někteří respondenti zmínili tento nedostatek např. v případě **ambulancí logopedů, psychologů, psychiatrů**.

„Tady je spousta lékařů, že tu jsou dva dny v týdnu a jinak jsou jinde, není tu stálá ordinace, teď jsme na logopedii, je tu logopedka s tím, že jenom dva dny v týdnu a termín byl až na konec dubna.“ (FG4 Třeboň)

Obyvatelé menších obcí za specializovanou péčí dojíždí obvykle do okresního města, musejí tedy počítat s větší časovou náročností návštěv, dostupnost pracovišť samotných ale bývá relativně dobrá. Ideální je, pokud jsou ambulance na jednom místě (např. v rámci polikliniky).

Co se týká **nemocnic, ne vždy** respondenti **jezdí do spádové nemocnice** (např. okresní), záleží na:

- osobních a zprostředkovaných zkušenostech pacientů s nemocnicemi
- velikosti nemocnice – větší nemocnice jsou lépe přístrojově vybavené, je zde více pracovišť, ambulancí atd. (např. v Táboře není mamograf, pacientky jezdí do Českých Budějovic)
- vzdálenosti od bydliště, dopravním spojením.

„Vybírám si podle toho, jaké mám lepší spoje autobusu, takže jezdím do Jindřichova Hradce.“ (FG4 Třeboň)

„Je to všechno v jednom, bývalá krajská nemocnice, líp zařízený, v Budějovicích, je tam všechno, moderní.“ (FG4 Třeboň)

Respondenti často komentovali neuspokojivou kvalitu nemocniční péče ve smyslu přístupu personálu, kompetencí lékařů apod.

„Mojí holce, když jí byly 4 roky, tak ji léčili s uchem, podstoupila čtyři operace, nevyléčili ji, až jsme skončili v Jindřichově Hradci a pak až v Praze u primáře a ten ji zachránil...tady v Táboře jí cpali naslouchátka, v Praze mi řekli, že jí tu zničili bubínky...“ (FG3 Tábor)

Poměrně **bezproblémovým tématem** jsou **lékárny**. Ty bývají **dostupné** i v menších obcích, ve městech respondenti stav komentovali dokonce v tom smyslu, že „je jich možná až moc.“

- Pouze v Protivíně si respondenti stěžovali na to, že je v obci jedna lékárna s nevhodnou pracovní dobou (pouze do 16:15, ve středu jen dopoledne, víkendy zavřeno).

Oblast zdravotní prevence, potřeba zvýšení informovanosti rodičů o důležitosti prevence mezi respondenty nebyla až tak silná (v kontextu jiných oblastí, které je opravdu trápí, viz výše).

- **Potřebu** v nějaké míře **dokáží uspokojit pediatři**, kteří rodičům poskytují tyto informace (v rámci pravidelných prohlídek).
- **Školy** zařazují **„přednášky“ pro děti na téma zubní hygieny**, které vedou např. studenti LF.
- Jednotlivě byla zmíněna činnost komunitního centra, které mj. organizuje „osvětové akce“ na toto téma.
- Pokud respondenti potřebují, jsou schopní si **informace nalézt na internetu** (obecně přes odkazy vyhledávače).
- Výtka, která zazněla v jedné skupině, se týkala zubní prevence – respondenti vzpomínali na dobu, kdy chodili povinně se školou na zubní prevenci, to podle nich dnes chybí.

„Dobře, kdyby byl jeden portál na internetu, ale stejně, stačí, když si zadám do vyhledávače, co potřebuju...“ (FG2 Strunkovice nad Blaníci)

„V Blatné je komunitní centrum, tam se koná hodně akcí a nabízí i takový informační besídka, je to vždycky v Blatenských listech.“ (FG6 Mačkov)

3.6. Sociální péče

Míra informovanosti o sociálních službách se mezi respondenty lišila; ti, kteří již nějakou záležitost v této oblasti řešili, byli v tématu více zorientovaní.

„Až potom, kdyby se nedej bože něco stalo, ale teď zatím ne.“ (FG2 Strunkovice nad Blanicí)

Respondenti měli relativně dobré povědomí o službách v oblasti **péče o seniory**, které jsou k dispozici v jejich lokalitě/okrese:

- **domov(y) seniorů** (např. České Budějovice, Prachatice, Netolice, Tábor – G Centrum, Blatná)
- **pečovatelská služba** (např. Ledax, působící v Českých Budějovicích, Prachaticích, Třeboni aj.)
- **dům s pečovatelskou službou** (např. Strunkovice nad Blanicí)
- **hospic** (např. Prachatice, Třeboň).

Účastníci zejména uváděli příklady z osobní praxe, zda se podařilo, nebo nepodařilo člena jejich rodiny umístit do některého z těchto zařízení.

„Je to hrozně omezený počet míst, když se vám něco stane akutně, leží třeba v LDN a nejde to domů, když pak sháníte a nemáte žádost...takže domů pro seniory je hrozně málo.“ (FG1 České Budějovice)

„Já mám babičku až v Bechyni, ta se těžko dostávala do domova důchodců, je z Tábora a vzali ji až v Bechyni.“ (FG3 Tábor)

Z dalších druhů služeb byl zmíněn:

- **azylový dům** (České Budějovice, Husinec, Prachatice)
- **domovy pro osoby s mentálním/zdravotním postižením, chráněná bydlení** (Třeboň, Mačkov).

V případě potřeby by se respondenti obraceli na:

- **obecní / městský úřad**
- **lékaře** (pokud by se jednalo o nemocného seniora, dítě)
- **poskytovatele služeb.**

Informace by ale **primárně hledali na internetu a poptávali by své známé.**

Co se týká i **informovanosti o dávkovém systému státu**, tj. na co mají rodiny nárok v rámci podpory státu, jedná se o problematiku téma.

- Respondenti vyjádřili pochybnosti o tom, že by pracovníci úřadů nebo jiné zúčastněné osoby (např. lékaři) proaktivně poskytovali informace o tom, na co má člověk nárok a za jakých podmínek.
- Převládá názor, že **„co si člověk sám nezjistí a nezajistí, to neví a nemá“**.

- Respondenti by uvítali, pokud by na úřadech byly k dispozici např. **letáky** se základním přehledem a odkazem na webové stránky.
- **Na webu** by měly být **podrobné**, ale zároveň **přehledné a jednoduše pochopitelné informace**, „kalkulačka“ apod.

„Udělat obyčejný letáčky, kde by to bylo v bodech, byl by tam nějaký odkaz, kde by si to člověk rozečetl, ty jednotlivý podmínky, mohl si tam zadat, kolik vydělává manžel, bydlím v podnájmu atd. Podle mě dneska je to jednoduchý namačkat na počítači nějakou aplikaci, kde si každý doplní a ono mu to vyplivne...ty stránky nějaký jsou, ale procházet to všechno, jednotlivý podpory pročitat.“ (FG1 České Budějovice)

„Musíte si sami zjišťovat, na sociální péči, někdo řekne něco, někdo zase něco jiného, ale musíte sami, fakt, aby vám někdo řekl všechny možnosti, co máte, to ne.“ „Jako že by vám na sociálce paní dala A4 a na tohle všechno máte právo, zkuste to...jo, to by bylo hezký.“ (FG1 České Budějovice)

„I v porodnici, když jsme odcházeli s úrazem dítěte, tak nám taky nikdo neřekl, že existují příspěvky na péči, když je něco s tím dítětem, teď už nám to nikdo nedá...teď už jsme to zlepšili cvičením, taky jsme nevěděli, že máme nárok na cestáky, když jsme jezdili do Prahy na neurochirurgii, všechno jsme si museli zjistit sami.“ (FG1 České Budějovice)

„Co si člověk nezjistí, to neví.“ (FG3 Tábor)

3.7. Zaměstnanost

Ve vztahu k ekonomickému fungování rodin respondenti diskutovali zejména o následujících aspektech:

- Nabídka pracovních příležitostí je, **ne vždy vyhovující** jsou platové podmínky (zejména u nekvalifikovaných prací nebo v případě dojíždění do zaměstnání, kdy se výdělek snižuje o náklady na dopravu).

„Ona ta práce je, ale je špatně placená...sháníme v práci někoho do kuchyně už asi půl roku na mytí nádobí, ale když zjistí, že budou mít deset tisíc čistýho, služby, soboty, neděle, svátky, nesvátky, tak za ty peníze tam nikdo nejde.“ (FG3 Tábor)

- Tradiční větší zaměstnavatelé regionu často ukončili svou činnost nebo snižují počet zaměstnanců, lidé jsou podle zkušeností dotázaných nuceni se přizpůsobit současným podmínkám – např. **změnit obor, dojíždět za prací** do jiných lokalit včetně Německa či Rakouska apod.
- Řada regionů kraje je zaměřena určitým směrem, na určité obory podnikání (např. Třeboň na cestovní ruch a lázeňství).
 - S tím souvisí omezenější nabídka práce v daných lokalitách mimo „hlavní segment“. Lidé orientovaní na jiné profese musejí dojíždět do vzdálenějších lokalit (což je časově i finančně zatěžující).
 - Zaměření regionu se často odráží i v nabídce středních škol (zejména učilišť), takže i děti v případě zájmu o jiný obor hůře hledají dostupnou školu apod.

Specifická situace nastává pro **ženy vracející se z rodičovské dovolené do práce**. Zkušenosti respondentek napovídají, že zaměstnavatelé většinou ženám návrat do práce příliš neusnadňují, zejména v případě nižších pozic, manuálních profesí apod.

Účastníci diskusí uváděli, že by situaci matek (potažmo rodin) mohly zlepšit následující možnosti:

- **flexibilní pracovní doba** v profesích, které to umožňují; matky by si mohly lépe přizpůsobit pracovní dobu potřebám dětí
- **zkrácené pracovní úvazky** (zmíněny např. poloviční)
 - ty jsou bohužel často finančně nevýhodné (zaměstnanec sice reálně odpracuje více hodin, ale zapláceno dostane podle délky úvazku)
- **práce z domova** (home-office) v profesích, které to umožňují
- **firemní školky**, které by velmi ženám usnadnily každodenní život a představovaly by ideální logistické řešení
 - konkrétních příkladů znají respondenti málo, např. Bosch (České Budějovice), Nemocnice Prachatice

- **flexibilní formy hlídání dětí**, kam by matky mohly v případě potřeby děti umístit ad-hoc, nepravidelně (prarodiče jsou často ještě ekonomicky aktivní nebo bydlí mimo lokalitu, takže nemohou děti hlídat); **částečně tuto funkci plní např. mateřská centra**
 - problém bývá na vesnicích a v menších obcích, kde tyto subjekty k dispozici nejsou – ženám, které se do vsi přistěhují, trvá nějakou dobu, než se dostanou mezi místní komunitu žen, které jsou ochotné si neformálně s hlídáním vypomáhat (pokud vůbec taková komunita v lokalitě funguje, rodiny mají často tendenci žít „samy pro sebe“)
- **zajištění odvodu dětí do/z kroužků** (cenově výhodnější, než obvyklé komerční hlídání)
- **brigády** jako alternativní formy přivýdělku
- **provoz MŠ během letních prázdnin.**

„Já si nemůžu stěžovat, když potřebuju home office, dítě většinou onemocní ve čtvrtek, volají ze školky, o víkendu už jim nic není, takže než jít na týden na OČR, tak si je v pátek nechám doma...dělám u Centropolu na obchodním oddělení back office, tak si ten notebook můžu vzít domů, je to šílený teda pracovat na home office s malýma dětma, ale nemůžu si stěžovat.“ (FG1 České Budějovice)

„Kamarádka, co je svobodná matka, má zkušenost s dobrovolníky, nevím, pod kým to je, jestli pod katolickou charitou nebo pod magistrátem...měla menší dítě a studentka docházela, vyzvedávala dítě a vodila ho třeba jednou za týden na nějaký kroužek, pro ni to bylo naprosto úžasný, neměla babičky.“ (FG1 České Budějovice)

„V nemocnici jedna taková školka je, je pro zaměstnance, ale berou i zvenku, když nemají naplněno.“ (FG2 Strunkovice nad Blanicí)

„Tady to moc rozvinuté není...rodiče by uvítali nějakou tu školku při zaměstnání a ty částečný úvazky těžko říct, někteří zaměstnavatelé to poskytují, některý ne...mohli by víc těm rodinám s malýma dětma vycházet vstříc, flexibilní pracovní dobou, podle potřeby že by tam maminka mohla chodit třeba od desíti do dvou.“ (FG4 Třeboň)

„Rodiče honí peníze, jsou v práci od nevidím do nevidím a ty děti prostě...a jak jsou babičky mladý, tak nemůžou.“ (FG5 Protivín)

„Mám informaci, že v TBP berou na zkrácený úvazek...tam se to ale moc nevyplatí, furt berou málo...Maruška tam byla na plný úvazek za 8 tisíc.“ (FG6 Mačkov)

3.8. Informační zdroje

Většinu respondentů primárně zajímají informace **o dění v jejich lokalitě, tj. obci, potažmo okresu**. Ty obyvatelé získávají prostřednictvím **zdrojů spravovaných obcemi a z regionálních médií**.

- Dotázaní nevnímají, že by s nimi kraj, resp. krajský úřad přímo komunikoval, nemají např. povědomí o tom, jestli má Jihočeský kraj své webové stránky (a ani by je nenapadlo po nich pátrat).
- V případě regionálních médií dotázaní pravděpodobně nedokáží rozlišit, **které informace přicházejí směrem od kraje a které směrem od obce**, tj. co je „komunikace kraje“ a co není (např. někteří sledují např. TV Jéčko, aniž by to považovali za komunikaci kraje).
- Pouze jednotlivě zazněl názor, že komunikace z kraje je „příliš politicky zabarvená“ a že nemají potřebu takovéto informace vyhledávat.

„Jako hejtman tam byl Zimola dřív, ne, mě to fakt nezajímá, co tam dělají v Budějovicích pro nás.“ (FG2 Strunkovice nad Blanicí)

„Jihočeská televize se dobře zajela, i když někdy je to spíš takový politický...ale tam by se mohlo víc informovat tyhle lidi, co se kde děje.“ (FG4 Třeboň)

Stávající informační zdroje respondenti považují za vhodné a v různé míře je i využívají:

- **místní zpravodaje** (Zpravodaj městyse Strunkovice nad Blanicí, Noviny tábořské radnice, časopis Třeboňský svět, SOBáček – Svazek obcí Blatenska)
- **webové stránky OÚ, MěÚ**; existuje dokonce i FB stránka Blatenský informační servis
- **regionální tisk** (např. Tábořský deník)
- **regionální televize** (např. Jihočeská televize TV Jéčko, TLTV – Třeboňská lázeňská televize)
- **regionální rozhlasové stanice**
- **brožury, letáky dostupné na OÚ, MěÚ, plakáty** na vývěsních plochách
- **úřední desky OÚ, MěÚ**
- **informační SMS** pro komunikaci aktuálních informací (využívá např. OÚ Mačkov)

Informace v širším kontextu, např. týkající se sociální péče, předporodní, poporodní péče, rodičovských kompetencí, mezilidských vztahů (mezigeneračních) apod. by respondenti rovněž uvítali primárně na internetu:

- **informativní webové stránky pro rodiče** s ucelenými informacemi
- **„rodičovská skupina“ na Facebooku**
- **webové stránky subjektu, který by pořádá vzdělávací aktivity** pro rodiče (rodinná, mateřská centra apod.).

Reálný zájem o účast v programech/kurzech na tato témata nelze na základě reakcí respondentů odhadovat, deklarovaná proaktivita ve vyhledávání podobných aktivit se jeví jako nižší, zejména u obyvatel menších obcí. Respondentky žijící ve městech měly zkušenosti např. s předporodními kurzy.

„To si tu holky všechno na hřišti řeknou.“ (FG2 Strunkovice nad Blanicí)

„Jako bývá tu občas něco...něco o nějakým, nevím, jestli to bylo tady...o zdraví, co jíte...když člověk má zájem, tak si to najde.“ (FG5 Protivín)

4. Dílčí výsledky jednotlivých diskuzních skupin (FG)

4.1. Obec s počtem obyvatel nad 90.000

České Budějovice (FG č.1)

Přehled respondentů

Pohlaví	Věk	Vzdělání	Povolání	Rodinný stav /s kým žije v domácnosti	Partner: věk	Partner: vzdělání	Partner: povolání	Děti: počet	Děti: věk
Muž	29	SŠ	Administrativní pracovník	Svobodný, žije s partnerkou	22	VŠ	Na MD	1	1
Žena	33	Neuvedeno	Administrativní pracovníce	Vdaná, žije s manželem	Neuvedeno	Neuvedeno	Učitel na SŠ	2	3, 6
Žena	39	Neuvedeno	Učitelka na SŠ	Rozvedená, žije s přítelem	Neuvedeno	Neuvedeno	Pracovník ve stavebnictví	2	7, 13
Žena	43	Neuvedeno	Fyzioterapeutka	Vdaná, žije s manželem	Neuvedeno	Neuvedeno	Neuvedeno	2	15, 17
Žena	44	Neuvedeno	Prodávka	Vdaná, žije s manželem	Neuvedeno	Neuvedeno	Neuvedeno	1	17
Žena	45	SŠ	Administrativní pracovníce	Vdaná, žije odděleně	-	-	-	2	11, 15
Žena	48	SŠ	Zdravotní sestra	Vdaná, žije s manželem	50	Neuvedeno	Datový technik	2	13, 16

Oblasti možných pro-rodinných aktivit

Mezi respondenty nejčastěji zmiňované okruhy, které jsou z pohledu dotázaných důležité pro fungování rodin v rámci Jihočeského kraje a kterých se může týkat podpora ze strany kraje, patří:

Školství

- Poptávku po umístění dětí mladších 3 let řeší podle respondentů mateřské školy, které tyto děti nově přijímají. Školek je v rámci Českých Budějovic dostatek, není problém děti umístit. Co se týká základních škol, je jich dostatek, liší se však ve své kvalitě.
- Nabídka středních škol je dostatečná, jednotlivě byla zmíněna absence oboru informatiky v rámci stavební průmyslovky (oproti Sezimovu Ústí nebo Písku, kde školy tento obor zařadily).
- Problematice prevence sociálně-patologických jevů se podle respondentů školy věnují – řeší se témata jako jsou drogy, šikana, ale i používání mobilních telefonů.

Lékařská péče, zejm. dostupnost specialistů

- Respondenti cítí nedostatek specialistů – zejména zubařů a očních lékařů, jednotlivě byl komentován i nedostatek logopedů.
- Člověk, který se přistěhuje do Českých Budějovic, prakticky nemá šanci se registrovat k místnímu specialistovi.

Nabídka kulturního a sportovního vyžití pro rodiny

- Absence kvalitního aquaparku; možnosti, které skýtá městský Plavecký stadion, jsou považovány za nedostatečné (dlouhodobé uzavírky, nízká teplota vody apod.), respondenti dojíždějí do aquacenter např. v Jindřichově Hradci nebo Třeboni.
- Nedostatek finančně dostupných a veřejně přístupných sportovišť, např. venkovní hřiště, možnosti využití školních tělocvičen, výstavba sportovní haly apod.
- Finanční dostupnost by podle respondentů mohla zvýšit širší nabídka zvýhodněných vstupných pro děti, resp. rodiny.
- Pozitivně hodnocenou oblastí je pořádání různých kulturních akcí v rámci Českých Budějovic, nabídka i kvalita je podle respondentů dostatečná. Zmiňovány byly např. tyto akce: Radniční léto (vč. pohádek s dotovaným vstupným), akce v období adventu.

Nabídka volnočasových aktivit pro děti, jejich finanční dostupnost

- Štědře dotované jsou podle respondentů sporty jako fotbal, hokej, zatímco nabídka sportovních kroužků zaměřených např. na další míčové hry, judo buďto chybí, nebo je cenově méně dostupná (hovoříme-li o komerčních kroužcích v řádech 4-5 tis. Kč ročně).
- Pozitivně hodnocená je nabídka aktivit DDM – kroužky, tábory.
- Problematické jsou podle respondentů možnosti trávení volného času pro děti staršího školního věku (v pubertě) – děti se nemají kde „smysluplně a bezpečně“ scházet (s ohledem na riziko sociálně-patologických jevů), aby to pro rodiče nebylo příliš finančně zatěžující, příp. aby děti nebyly nuceny být členy určitého klubu apod.

Doprava – silniční/dálniční, oblast bezpečnosti dopravy

- Respondenti otevřeli následující témata: obchvat Českých Budějovic, hlavní silniční tahy (tj. nejen dálnice) do ostatních regionů republiky.
- V souvislosti s hustým automobilovým provozem a otázkou bezpečnosti chodců dotázaní chválili zapojení policistů (příp. dobrovolníků) na přechodech u škol.

Finanční dostupnost městské hromadné dopravy

- Městská hromadná doprava v Českých Budějovicích podražila, řada lidí začala upřednostňovat přepravu auty. To má špatný dopad na dopravní situaci ve městě – zácpy, obtížné parkování atd.
- Finanční dotace MHD – podobně jako je tomu ve Strakonici (MHD zdarma) nebo Táboře (MHD pro děti zdarma) – by podle respondentů mohla situaci zlepšit.
- Úlevu od automobilové dopravy by podle dotázaných mohla sekundárně zlepšit i podpora cyklistické dopravy ve městě (cyklostezky, podpora „kolařů“ v širším slova smyslu)

Podpora občanských sdružení orientovaných na podporu rodin, zejm. mateřských center

- Efektivnější způsob podpory mateřských center tak, aby subjekty mohly lépe a včas plánovat své aktivity (nečekat do poslední chvíle na to, zda např. dostanou dotaci na energie).
- Možnosti vyžití pro nejmenší děti ve městě jsou, ale jedná se převážně o komerční nabídky (Mamánek, Hopsárium, Panda, kavárny s dětskými koutky aj.), tj. vyvstává otázka jejich finanční dostupnosti, pokud by je rodiče s dětmi měli navštěvovat častěji.

Sociální (finanční) podpora státu pro mladé rodiny (přídavky, příspěvky)

- Primární podpora rodin by měla přicházet od státu, který by měl efektivněji kompenzovat „výpadek“ příjmu jednoho dospělého, většinou matky na mateřské, resp. rodičovské dovolené.
- Podle respondentů se to týká nejrůznějších forem příspěvků – přídavků na děti, příspěvků na bydlení apod.

Bezpečnost obyvatel

- Zazněl rovněž požadavek na větší bezpečnost veřejných prostor a ploch, zejména v místech, kde se pohybují děti (např. sportoviště) – možnost využití kamerového systému.
- Dále lepší monitoring rizikových míst, lokalit (ochrana před poničením, krádežemi aut apod.)

Bydlení

- Respondenti kritizovali možnosti pronájmu bytů v Českých Budějovicích – byty jsou drahé (ve vztahu k průměrným výdělkům v lokalitě).
- Možnosti získat obecní byt jsou podle dotázaných velmi omezené.

Veřejný prostor, občanská vybavenost

- Dále zaznívaly požadavky na rozšíření zeleně ve městě, budování parků.
- Co se týká dětských hřišť – respondenti vidí příležitost zejména v jejich pravidelné údržbě, výměně zařízení a atrakcí, které se opotřebovávají.

Bezbariérovost

- Respondenti kritizovali možnosti bezbariérového pohybu po městě – otázka množství a dostupnosti vyhrazených parkovacích míst.

4.2. Obec s počtem obyvatel nad 10.000

Tábor, okres Tábor (FG č. 3)

Přehled respondentů

Pohlaví	Věk	Vzdělání	Povolání	Rodinný stav /s kým žije v domácnosti	Partner: věk	Partner: vzdělání	Partner: povolání	Děti: počet	Děti: věk
Žena	24	SŠ	Pracovnice myčky	Svobodná, žije s partnerkou	28	Neuvedeno	Neuvedeno	1	6
Žena	37	SŠ	V domácnosti	Vdaná, žije s manželem	38	SŠ	Pracuje v Německu	1	3,5 a 11
Žena	37	ÚSO	Výroba potravin	Rozvedená, žije s přítelem	Neuvedeno	ÚSO	Traktorista	1	8
Žena	39	ÚSO	Nezaměstnaná	Svobodná, žije s přítelem	43	ÚSO	Mistr výroby	2	12, 14
Žena	40	SŠ	THP	Vdaná, žije s manželem	Neuvedeno	Neuvedeno	Neuvedeno	2	7, 10
Žena	44	ÚSO	Expedientka	Vdaná, žije s manželem	Neuvedeno	ÚSO	Elektrikář	2	16, 20
Žena	45	ÚSO	Kuchařka	Vdaná, žije s manželem	Neuvedeno	ÚSO	Řezník	2	17, 20

Charakteristika lokality, život v obci z pohledu respondentů

Respondenti jsou v obci spokojeni, nechtěli by se stěhovat mimo lokalitu, oceňují historické a kulturní zázemí obce, okolní přírodu, přítomnost širší rodiny, přátel. Obec je sociálně dobře vybavená, disponuje všemi základními typy služeb, dopravní dostupností atd. Obec mj. poskytuje dobré zázemí i pro seniory, což je v kontextu širší rodiny pro respondenty také důležité.

To, co respondenti spontánně kritizovali, se týká především kvality pracovních příležitostí – **nabídka práce** podle nich je, ale je **neadekvátně finančně ohodnocena** (zmíněny např. platové podmínky 8–10 tis. Kč čistého/měsíc). S tím souvisí témata **dojíždění za prací**:

- do Německa a vliv na jejich rodinný život
- do jiných lokalit typu České Budějovice, zvýšené náklady na dopravu, časová zátěž, a s tím související otázka, zda se dojíždění ve výsledku vyplatí.

Oblasti možných pro-rodinných aktivit

Mezi respondenty nejčastěji zmiňované okruhy, které jsou z pohledu dotázaných důležité pro fungování rodin v rámci Jihočeského kraje a kterých se může týkat podpora ze strany kraje, patří:

Školství

- V souvislosti s diskutovanou poptávkou po jeslích jednotlivě zaznělo téma alternativní možnosti krátkodobě a nepravidelně umístit dítě do nějakého zařízení v situaci, kdy matka potřebuje navštívit lékaře apod.
- Mateřské školy v obci jsou, někteří respondenti kritizovali princip spádovosti a naplněnost některých MŠ. V obci je i soukromá školka, ta je však finančně nákladná.
- Nabídka základních a středních škol je široká a dostatečná, jak na úrovni státních, tak případně soukromých škol.

Lékařská péče

- V obci je praktický lékař pro dospělé (u kterého je problém s registrací nových pacientů), pediatr, dostatek lékáren.
- V lokalitě chybí zubař, oční lékař, zubní pohotovost.
- V případě specialistů (např. psycholog, psychiatr, rehabilitace) si respondenti stěžovali na dlouhé objednací lhůty.
- Co se týká nemocnic, respondenti využívají pracoviště v Táboře (má ale údajně horší pověst), v Českých Budějovicích (např. táborská nemocnice nedisponuje mamografem, ženy musí dojíždět do ČB), někteří dokonce dojíždějí do Prahy.

Nabídka kulturního a sportovního vyžití pro rodiny

- Obec nabízí relativně široké možnosti kulturního vyžití, pořádá různé akce.
- Respondenti by uvítali atraktivnější program např. v rámci Táborských slavností (aby se neopakovalo stále stejné téma), v této souvislosti se rovněž objevila kritika vysokého vstupného na akci.
- Dále by dotázaní uvítali bohatší předvánoční program (zajímavější doprovodné akce, více stánků apod.).
- Respondenti by uvítali finální rekonstrukci plaveckého bazénu, naopak chválili možnosti, které nabízí areál Komora (velké hřiště, posilovací zóna, restaurace aj.).
- Dotázaní se rovněž vyslovili pro podporu bezpečných cyklostezek – samostatných, ne pouze ve formě vyhrazených pruhů pro cyklisty.

Nabídka volnočasových aktivit pro děti, jejich finanční dostupnost

- Nabídku cenově dostupných kroužků reprezentuje nabídka DDM Tábor. Kroužky organizované komerčními subjekty respondenti hodnotí jako příliš drahé (např. taneční sportovní kroužek).
- Respondentům v obci chybí zejména nabídka kroužků pro chlapce, tj. techničtější nebo manuálně zaměřené aktivity (elektro, „kutilství“).
- Nabídka aktivit pro děti v době letních prázdnin je vnímána jako neuspokojivá – na cenově přijatelné tábory (zmíněna cena 3.500 Kč/14 dní) je problém děti umístit kvůli omezené kapacitě, jiné nabídky táborů jsou považovány za cenově nedostupné (např. 8.000 Kč/14 dní).

Bydlení

- Respondenti kritizovali zejména ceny pronájmů v obci.
- Možnosti pořízení vlastní nemovitosti jsou podle respondentů relativně dostatečné – ať již jde o byty přímo v obci, nebo stavební pozemky v přilehlých malých lokalitách.

Bezpečnost obyvatel

- V rámci diskutované výstavby věznice v lokalitě respondenti zdůraznili téma bezpečnosti, ochrany obyvatel.
- To se v širším kontextu týká potenciálně problémových skupin obyvatel (národnostní menšiny, bezdomovci aj.) a zajištění bezpečnosti veřejného prostoru (dětská hřiště, park u autobusového nádraží apod.).

4.3. Obec s počtem obyvatel 5.000 – 9.999

Třeboň, okres Jindřichův Hradec (FG č. 4)

Přehled respondentů

Pohlaví	Věk	Vzdělání	Povolání	Rodinný stav /s kým žije v domácnosti	Partner: věk	Partner: vzdělání	Partner: povolání	Děti: počet	Děti: věk
Žena	26	ÚSO	Pečovatelka	Svobodná, žije sama	-	-	-	1	7
Muž	34	VŠ	Policista	Ženatý, žije s manželkou	Neuvedeno	Neuvedeno	Neuvedeno	2	1, 4
Žena	35	SŠ	Servírka	Vdaná, žije s manželem	42	ÚSO	Strojírenství	1	8
Žena	38	VŠ	Sociální pracovnice	Vdaná, žije s manželem	Neuvedeno	SŠ	Policista	2	5, 13
Muž	40	ÚSO	Vedoucí údržby	Ženatý, žije s manželkou	35	SŠ	Operátorka u výrobní linky	2	7, 10
Žena	44	SŠ	Uklízečka	Rozvedená, žije sama	-	-	-	3	12, 19, 22
Muž	46	SŠ	Státní zaměstnanec	Ženatý, žije s manželkou	48	Neuvedeno	Lázeňská terapeutka	1	16

Charakteristika lokality, život v obci z pohledu respondentů

Respondenti jsou v obci spokojeni, oceňují dobrou polohu obce, okolní přírodu (lesy, parky, rybníkovou soustavu), která skýtá dostatek příležitostí pro trávení volného času. Většina respondentů pracuje přímo v obci, ta je vnímána jako občansky dobře vybavená, „je zde všechno potřebné“. Téma soběstačnosti obce zaznělo i v této skupině, pro účastníky je rozhodně benefitem, když nemusí nikam dojíždět.

Další pozitivně vnímanou oblastí je bezpečnost; respondenti se v Třeboni cítí poměrně bezpečně (ve smyslu nízké kriminality).

Oblasti možných pro-rodinných aktivit

Mezi respondenty nejčastěji zmiňované okruhy, které jsou z pohledu dotázaných důležité pro fungování rodin v rámci Jihočeského kraje a kterých se může týkat podpora ze strany kraje, patří:

Školství

- Školek je v rámci Třeboně dostatek, není problém děti umístit. Co se týká základních škol, je jich dostatek, vč. školy speciální.
- Nabídka středních škol je relativně dostatečná, na učiliště ale studenti často musejí dojíždět do Jindřichova Hradce, příp. Českých Budějovic.

Lékařská péče, zejm. dostupnost specialistů

- Respondenti cítí nedostatek specialistů – zejména zubařů a očních lékařů. Řada specialistů v Třeboni ordinuje jen pár dní v týdnu, problém je s objednávkami lhůtami (např. na logopedii).
- Možnosti registrace u místních lékařů je omezená pro lidi, kteří se přistěhují do Třeboně, často to řeší tak, že dojíždějí za svým stávajícím lékařem do místa bývalého bydliště.

- Lékařské ordinace jsou rozmístěné v rámci města, respondenti by přivítali nové, moderní centralizované pracoviště, klidně na okraji města. Stávající poliklinika je vnímána jako nevyhovující (např. chybí výtah), podle respondentů nemá smysl investovat do její modernizace.
- Specialisté nejsou podle respondentů dostatečně přístrojově vybavení (1 rentgen na celé město, chybí sono apod.), pacienti musí kvůli vyšetřením jet do nemocnic Jindřichova Hradce nebo Českých Budějovic.

Nabídka kulturního a sportovního vyžití pro rodiny

- Respondenti pozitivně kvitují možnosti sportovního vyžití, např. možnost pronajmout si tělocvičnu (v Auroře).
- Dětských hřišť je podle respondentů dostatek, chybí ale větší hřiště, kde by si mohly děti i dospělí zahrát fotbal, nohejbal, volejbal apod. (např. do fotbalového areálu nemá veřejnost přístup).

Nabídka volnočasových aktivit pro děti, jejich finanční dostupnost

- V Třeboni je podle respondentů nabídka kroužků poměrně široká (ze sportovních zmíněny např. fotbal, florbal, házená, taekwondo, cyklistika), dotázaní však některé z nich považují za finančně příliš náročné (zejm. fotbal). Cenově dostupnější aktivity organizuje např. DDM a Skaut.
- I v třeboňské skupině byl zmiňovaný problém s dostupnými možnostmi trávení volného času u dospívajících dětí – respondenti by uvítali např. pořádání kulturních akcí pro tyto starší děti (diskotéky), zbudování klubu pro teenagery.
- Kladně kvitováno bylo vybudování skateparku.

Veřejná doprava

- Kritizována byla dopravní obslužnost přilehlých obcí (např. Domanín), podle respondentů jezdí málo autobusových spojů mimo špičku, vlakové spoje byly rovněž omezeny.

Silniční doprava, bezpečnost dopravy

- Respondenti hovořili o plánovaných (resp. diskutovaných) obchvatech Třeboně a okolí (Lišov, Štěpánovice), které by podle dotázaných dopravní situaci velmi pomohly.
- V souvislosti s hojně využívanou cyklistickou dopravou v rámci města (zejm. v období turistické sezóny) by respondenti uvítali, aby se více dbalo na bezpečnost provozu, budovaly se např. vyhrazené cyklopruhy (cyklisté představují riziko jak pro chodce, tak řidiče).

Pracovní příležitosti

- Podle respondentů je Třeboň svým zaměřením na cestovní ruch a lázeňství v určité míře limitující, co se týká pracovních příležitostí. Lidé, kteří chtějí pracovat v jiné (např. průmyslové) sféře, musejí za práci dojíždět, zejm. do Českých Budějovic.
- S dojížděním potom souvisí otázka finanční zátěže nákladů za dopravu, časové náročnosti, komplikované vyzvedávání dětí ze školy apod.

Bydlení

- Respondenti zmínili nedostatečnou nabídku bydlení pro sociálně slabší rodiny.

Bezbariérovost

- Respondenti kritizovali absenci výtahu na poliklinice.
- Uvítali by více nízkopodlažních autobusových spojů, např. na trase do Jindřichova Hradce. Regionální nízkopodlažní vlaky byly údajně zrušeny a nahrazeny původními soupravami s vysokým nástupem.

Elektronizace úřadů

- Všechny úřady jsou v obci dobře dostupné, nicméně ve vztahu k úspoře času a většímu komfortu bylo zmíněno i téma elektronizace úřadů.

4.4. Obec s počtem obyvatel 2.000 – 4.999

Protivín, okres Písek (FG č. 5)

Přehled respondentů

Pohlaví	Věk	Vzdělání	Povolání	Rodinný stav /s kým žije v domácnosti	Partner: věk	Partner: vzdělání	Partner: povolání	Děti: počet	Děti: věk
Žena	20	ÚSO	Kadeřnice, nyní na MD	Svobodná, žije s partnerem	28	ÚSO	Pracovník v potravinářství	1	2
Žena	26	ÚSO	Kadeřnice, nyní na MD	Svobodná, žije s partnerem	36	ÚSO	Nástrojař	2	2, 6
Muž	29	ÚSO	Pracovník v pizzerii, nyní na RD	Svobodný, žije s partnerkou	42	SŠ	Vychovatelka ve škole	3	1, 11, 13
Žena	41	ÚSO	Prodávačka	Svobodná, žije s partnerem	60	ÚSO	Kamionová doprava	1	16
Žena	43	SŠ	Asistentka pedagoga	Vdaná, žije s manželem	50	SŠ	Neuvedeno	3	2, 9, 15
Žena	44	SŠ	Podnikatelka - řeznictví	Vdaná, žije s manželem	49	Neuvedeno	Podnikatel - řeznictví	2	16, 16
Žena	52	SŠ	Státní zaměstnankyně	Vdaná, žije s manželem	54	ÚSO	Neuvedeno	3	16, 30, 33

Charakteristika lokality, život v obci z pohledu respondentů

Podstatná část respondentů dojíždí za prací, nejčastěji do Písku, příp. Vodňan, Ražic. Důležitá je tedy pro dotázané dopravní dostupnost, obslužnost v rámci okresu a zajištění základních potřeb ideálně přímo v místě bydliště.

Oblasti možných pro-rodinných aktivit

Mezi respondenty nejčastěji zmiňované okruhy, které jsou z pohledu dotázaných důležité pro fungování rodin v rámci Jihočeského kraje a kterých se může týkat podpora ze strany kraje, patří:

Školství

- Mateřské školy jsou k dispozici dvě, přijímají i děti od 2 let. Základní škola je v obci rovněž, je dobře dostupná (i od autobusové zastávky).
- Na střední školy studenti dojíždějí nejčastěji do Písku, příp. Vodňan, dopravní dostupnost je podle respondentů dobrá.

Lékařská péče, zejm. dostupnost specialistů

- Respondenti cítí nedostatek specialistů – zejména zubařů a očních lékařů, pracoviště ORL.

Nabídka kulturního a sportovního vyžití pro rodiny

- Z dostupných zařízení/akcí respondenti chválili: Krokodýli farmu, Pivovar Protivín, každoroční novoroční ohňostroj, velmi dobré zázemí pro fotbal a další sporty (nohejbal, tenis, volejbal, florbal apod.).

- Naopak kritizována byla kvalita letních Protivínských slavností (a tomu neúměrné vstupné 200 Kč), dlouhodobý neuspokojivý stav místní sokolovny, absence společenského sálu (tím pádem např. není kde pořádat plesy, maškarní karnevaly apod.).
- Dotázaní by rovněž uvítali více restaurací, kavárnu, cukrárnu apod. V současné situaci jsou nuceni dojíždět např. do Písku.
- Kinem sice obec disponuje, ale respondenti většinou navštěvují kino v rámci „výletu“ do obchodních center v Českých Budějovicích.

Nabídka volnočasových aktivit pro děti, jejich finanční dostupnost

- Zájmové kroužky jsou podle respondentů dostupné primárně v Písku, což je zejména v případě malých dětí komplikované z pohledu nutného transportu dětí (ačkoliv je vzdálenost relativně krátká) a rodiče musejí využívat např. prarodiče. V tomto kontextu byl zmíněn příklad z Písku, kdy organizátor kroužků nabízí zdarma svoz dětí z přilehlých lokalit (aktivita dotovaná EU).
- Cenově dostupné kroužky nabízí základní škola, dále např. Centrum pro rodinu Pastelka. Zmíněna byla poptávka po lidové škole umění přímo v obci (dětí musejí dojíždět do Písku nebo Vodňan) a tanečním kroužku.
- Co se týká možností trávení volného času u dospívajících dětí – respondenti by uvítali např. otevření čajovny, kde by se mladí mohli scházet (místo vysedávání venku).

Nákupní možnosti

- Respondentky kritizovaly nedostatek obchodů umístěných přímo v obci a zaměřených mj. na dětské zboží (oblečení, obuv) – matky na MD/RD obvykle nemají možnost/nechtějí s dětmi zajíždět do větších měst (např. Písku) speciálně kvůli těmto nákupům.
- Naopak co se týká služeb, nabídka je dostatečná (např. kadeřnictví).

Pracovní příležitosti

- Podle respondentů se snižuje nabídka pracovních příležitostí, velké firmy zanikají nebo nenabízejí nové pracovní možnosti.

Dopravní obslužnost

- Dopravní spojení s ostatními lokalitami je podle respondentů dobré (zejm. na trase Protivín-Písek), jednotlivě bylo kritizováno spojení s Tábořem (nenavazující vlakové spoje).

4.5. Obec s počtem obyvatel 500 – 1.999

Strunkovice nad Blanicí, okres Prachatice (FG č. 2)

Přehled respondentů

Pohlaví	Věk	Vzdělání	Povolání	Rodinný stav /s kým žije v domácnosti	Partner: věk	Partner: vzdělání	Partner: povolání	Děti: počet	Děti: věk
Muž	35	SŠ	Technik elektro	Ženatý, žije s manželkou	39	ÚSO	Dělnice ve výrobě	2	10, 12
Žena	36	SŠ	Úřednice BD	Vdaná, žije s manželem	41	SŠ	Hasič	2	8, 12
Žena	41	ZŠ	Prodavačka	Vdaná, žije s manželem	45	ÚSO	Pracuje v Německu	2	10, 15
Žena	41	SŠ	Asistent pedagoga	Svobodná, žije s přítelem	42	ÚSO	Obráběč zemědělských strojů	2	5, 9
Žena	42	ÚSO	Na MD, dříve prodavačka	Vdaná, žije s manželem	40	ÚSO	Elektrikář, pracuje v Německu	3	1, 21, 22
Žena	45	SŠ	Pracovník přímé péče	Vdaná, žije s manželem	48	ÚSO	Automechanik	3	2, 16, 23
Žena	46	SŠ	Prodavačka	Vdaná, žije s manželem	43	Neuvedeno	OSVČ	3	8, 15, 19

Charakteristika lokality, život v obci z pohledu respondentů

Respondenti pracují buďto v místě bydliště, nebo dojíždějí do okresního města (Prachatic), které je vzdálené cca 11 km, příp. do jiné obce.

Dotázaní jsou celkově spokojeni s kvalitou života, dopravní dostupností, možnostmi kulturního a sportovního vyžití apod.

Klíčovým aspektem, který zvyšuje spokojenost rodin, je relativně vysoká míra **soběstačnosti obce** – obyvatelé **nejsou nuceni** (pokud sami nechtějí) **dojíždět** za službami, kulturou do vzdálenějších lokalit (mají v obci školu, poštu, lékárnou aj.).

Pro dojíždění do práce je pak podstatná snadná dostupnost – veřejnou dopravou nebo autem.

Oblasti možných pro-rodinných aktivit

Mezi respondenty nejčastěji zmiňované okruhy, které jsou z pohledu dotázaných důležité pro fungování rodin v rámci Jihočeského kraje a kterých se může týkat podpora ze strany kraje, patří:

Školství

- Školka v obci přijímá bez problémů děti již od dvou let věku.
- Základní škola je v obci, první a druhý stupeň je oddělený. Část dětí na druhém stupni dojíždí do Prachatic, Bavorova, Vodňan. Kvalita druhého stupně je podle respondentů problematická – málo dětí v jednotlivých třídách, kvalita pedagogického sboru.
- Nabídka středních škol je relativně dostatečná, děti dojíždějí např. do Vimperku, Vodňan i Českých Budějovic, dopravní dostupnost je dobrá.
- Problematice prevence sociálně-patologických jevů se podle respondentů školy věnují u žáků druhého stupně (obvykle 8.-9. třída), řeší se témata jako jsou drogy, šikana, sex (na druhou stranu mají respondenti zkušenosti s žáky

druhého stupně, kteří chodí běžně o přestávkách ven ze školy kouřit). Každopádně respondenti by přivítali, pokud by škola preventivní programy zařadila i v rámci nižších ročníků.

Lékařská péče, zejm. dostupnost specialistů

- V obci je praktický lékař pro dospělé a pediatr, lékárna. Za specialisty se musí dojíždět do Prachatic, Českých Budějovic, Vimperku.
- Citelně v místě chybí zejména zubař.

Nabídka kulturního a sportovního vyžití pro rodiny

- Pozitivně hodnocenou oblastí je pořádání různých kulturních akcí v rámci obce, nabídka i kvalita kulturních zařízení je dostatečná – kino, plesy, dětský den, maškarní plesy, akce na letišti apod.
- Téma plaveckého bazénu rezonovalo méně než v Českých Budějovicích, nicméně respondenti by uvítali alespoň rekonstrukci stávajícího bazénu v Prachaticích (údajně probíhá diskuse o možné stavbě nového aquacentra).
- Mimo obec a okresní město by respondenti uvítali zejména širší nabídku zvýhodněných vstupných pro děti, resp. rodiny, např. na Slavnosti solné Zlaté Stezky v Prachaticích, Husitské slavnosti v Táboře aj.

Nabídka volnočasových aktivit pro děti, jejich finanční dostupnost

- Nabídku kroužků primárně uspokojuje DDM Prachatice, jejichž výhodou je cenová dostupnost. V obci je oblíbený kroužek keramiky.
- Respondentům v obci chybí zejm. nabídka sportovních kroužků pro chlapce – fotbal (musejí dojíždět do Bechyně nebo Prachatic).
- Problematické jsou podle respondentů možnosti trávení volného času pro dospívající děti – chybí vhodné kroužky bez nutnosti dojíždění (sportovní kroužky, kroužek stolních her apod.).
- Dotázaní by dále uvítali větší možnosti aktivit pro děti v době letních prázdnin – nabídka organizovaná DDM Prachatice je vnímána jako nedostačující, resp. v případě příměstských táborů může být problémem nutnost odvozu a vyzvednutí dítěte v Prachaticích, pokud tam rodiče nepracují.

Dopravní obslužnost, oblast bezpečnosti dopravy

- Obec je velmi dobře dostupná (vlak, autobus), snad jen s výjimkou směru na Vimperk.
- Kritizována byla oblast bezpečnosti – obec je podle respondentů průjezdní pro nákladní dopravu, nebezpečný je např. přechod přes hlavní silnici u základní školy. Dotázaní by uvítali přítomnost policistů na přechodu v době před/po ukončení výuky.

4.6. Obec s počtem obyvatel do 499

Mačkov, okres Strakonice (FG č. 6)

Přehled respondentů

Pohlaví	Věk	Vzdělání	Povolání	Rodinný stav /s kým žije v domácnosti	Partner: věk	Partner: vzdělání	Partner: povolání	Děti: počet	Děti: věk
Žena	24	ÚSO	Na MD	Svobodná, žije s partnerem	Neuvedeno	Neuvedeno	Neuvedeno	2	2, 5
Žena	29	VŠ	Sociální pracovnice, nyní na MD	Svobodná, žije s partnerem	37	ÚSO	OSVČ prodej/servis zahradní techniky	1	1
Žena	32	SŠ	Pracovnice na poště, nyní na MD	Vdaná, žije s manželem	31	VOŠ	Profesionální voják	2	2M, 4
Žena	37	SŠ	Pracovnice v tiskárně, nyní na MD	Vdova, žije s partnerem	Neuvedeno	ÚSO	Zedník	3	1, 7, 17
Žena	39	SŠ	Pečovatelka	Vdaná, žije s manželem	40	Neuvedeno	Správce sítě	3	11, 14, 17
Žena	40	SŠ	Pečovatelka	Vdaná, žije s manželem	Neuvedeno	Neuvedeno	Řidič v zemědělství	3	8, 15, 18
Žena	45	ÚSO	Uklízečka	Vdaná, žije s manželem	48	ÚSO	Řidič kamionu	2	13, 15

Charakteristika lokality, život v obci z pohledu respondentů

Obec pořádá pro rodiny s dětmi řadu aktivit v průběhu celého roku.

Respondenti za prací většinou dojíždějí, nejčastěji do nejbližší obce s rozšířenou působností (Blatná, vzdálenost 2,5 km) nebo do Písku.

Zajímavé je to, že řada respondentů uvedla, že za většími nákupními, případně kulturními možnostmi raději cestují do Plzně, místo do Českých Budějovic, tzn. mimo Jihočeský kraj (v Plzni je více možností a OC jsou lépe dostupná autem).

Oblasti možných pro-rodinných aktivit

Mezi respondenty nejčastěji zmiňované okruhy, které jsou z pohledu dotázaných důležité pro fungování rodin v rámci Jihočeského kraje a kterých se může týkat podpora ze strany kraje, patří:

Školství

- Ačkoliv je v obci údajně hodně malých dětí, chybí zde podle dotázaných mateřská škola, přijetí do MŠ v nejbližší obci s rozšířenou působností není automatické (obyvatelé přilehlých obcí jsou znevýhodněni v rámci bodového systému školky). Soukromá MŠ v Blatné je podle respondentů příliš drahá.
- Dvě základní školy jsou rovněž v Blatné, přičemž kladně je hodnocena školní autobusová linka.
- Střední školy jsou umístěny v Písku a Strakonících, přičemž dopravní dostupnost je vcelku bez problémů.

Lékařská péče, zejm. dostupnost specialistů

- V dané lokalitě je nedostatek zubařů, ordinace praktického lékaře i pediatra fungují, ale je problém s přijímáním nových pacientů (týká se praktického lékaře pro dospělé).
- Nejbližší zubní pohotovost je v Plzni a Českých Budějovicích.

Nabídka volnočasových aktivit pro děti

- Respondentům chybí nabídka kroužků především pro předškolní děti (např. kreslení, tancování, „vyrábění“), tj. ve věku cca 3-5 let, neboť kroužky organizuje ZŠ, tj. pro děti od 1., případně až od 3. třídy.
- Ohledně nabídky kroužků pro děti školního věku se respondenti vyjadřovali okrajově, děti za nimi dojíždějí do Blatné (DDM – rybaření, počítače, tanec, kreslení aj.), kroužky jsou cenově dostupné (cca 1.000 Kč/rok).

Nabídka kulturního a sportovního vyžití pro rodiny

- Kulturní akce obec pořádá hojně (MDŽ, dětský karneval, hasičský ples, dětský den, čarodějnice, Mikuláš, rozsvěcení vánočního stromu, vyrábění věnců aj.), dále pořádá zájezdy například do aquaparku, ZOO apod.
- Respondentům chybí dostupný krytý plavecký bazén, nejbližší je v cca 25 km vzdálených Horažďovicích (Plzeňský kraj) nebo ve Strakonících. Letní bazén je v Blatné, další možnosti je koupání v lomu.
- Respondenti by rovněž uvítali multifunkční sportovní hřiště, které by mohli využívat děti i dospělí.
- V Blatné jsou k dispozici prostory pro provozování aktivit typu bowling, tenis, karate, judo aj.

Nákupní možnosti

- Respondentky kritizovaly nedostatek obchodů zaměřených na dětské zboží (oblečení, obuv) – nejbližší vhodné nákupní možnosti jsou ve Strakonících a Písku. Písek je pro obyvatele lépe dostupný, trasa autem je jednodušší než do Strakoníc.

Náklady na dopravu

- Přepravu v rámci lokality respondenti řeší většinou auty, mají pocit, že při cenách veřejné dopravy je přeprava autem srovnatelná (při přepravě více osob) a rozhodně komfortnější (např. cena jízdného do Strakoníc a zpět je cca 50 Kč).

Bezpečnost dopravy

- Dotázaní v této souvislosti zmínili problematickou křižovatku na trase z Mačkova do Blatné, kde se silnice kříží s hlavním tahem trasy České Budějovice – Plzeň (silnice E49). Přivítali by zde kruhový objezd.

Bydlení

- Respondenti zmínili nedostatečnou nabídku bytů v Blatné, příp. drahé pronájmy.

Sociální (finanční) podpora státu pro matky-samoživitelky

- Nejobtížnější situaci mají podle respondentů ženy, které samy pečují o děti a jsou limitované v možnostech přivýdělku, často jsou odkázané na pomoc prarodičů. Podpora by se měla týkat i bydlení pro takto sociálně slabší rodiny.

5. PŘÍLOHA

Scénář skupinové diskuse: Fungování rodin v Jihočeském kraji

1. Úvod, představení

10 minut

- Přivítání, představení agentury a moderátorky
- Téma diskuse: **zmapování aktuálních potřeb rodin a co by se dalo udělat pro podporu fungování rodin v Jihočeském kraji**
- Pravidla diskuze
- Anonymita, videozáznam
- Představení:
 - ▶ Respondent: křestní jméno, věk, vzdělání, povolání, rodinný status
 - ▶ Partner: věk, vzdělání, povolání
 - ▶ Děti: počet, věk, typ školy, příp. zaměření

2. Zahřátí, kreativní „rozcvička“: téma „rodina“

5 minut

Práce s rodinnými fotografiemi

- Požádali jsme vás, abyste si s sebou přinesli fotografie vaší rodiny, fotografie, které jsou jakýmkoliv způsobem spojené s vaší rodinou.
- Poprosím vás, abyste – kromě toho, že jste se představili v úvodu – představili ještě vaši rodinu, můžete použít i přinesené fotografie. To, o čem budete v souvislosti s vaší rodinou, nechávám zcela na vás, pokuste se nám přiblížit členy rodiny, co je z vašeho pohledu pro vaši rodinu typické, důležité apod.

3. Analýza potřeb rodin

5 minut

Brainwriting – rozdat post-it bločky, různé barvy

- Nyní budete pracovat individuálně, máte k dispozici papíry, na které budete psát všechno, co vás bude napadat k zadání:
 - ▶ **„fungování rodiny v Jihočeském kraji“**
 - ▶ **„prostředí přátelské rodinám v Jihočeském kraji“.**
- Pište, prosím, vždy jednu myšlenku, jedno téma na jeden papír – stačí heslovitě (ale zároveň výstižně), není potřeba vypisovat věty a detaily. Může se jednat o cokoliv, různá témata, různé oblasti, všechno, co vás napadne. V tomto kroku je cílem získat co nejvíce podnětů a nápadů – tedy důležitá je kvantita, necenzurujte nápady, nehodnoťte je, čím více, tím lépe.
- (MOD: dle potřeby dovysvětlení pravidel brainstormingu, podpora respondentů v produkci myšlenek)

4. Identifikace možných oblastí podpory rodin v Jihočeském kraji 25 minut (15 minut na tvorbu, 10 minut na prezentace)

Myšlenkové mapy – rozdělit respondenty na 2 týmy, rozdat velké flipchartové papíry, fixy, lepicí hmotu

- Nyní budeme pracovat ve skupinkách – rozvedeme dále to, co vás napadlo v prvním kroku, téma bude: **„podpora rodin v JČ kraji“**
 - ▶ **co je z vašeho pohledu důležité pro fungování rodin v této lokalitě**
 - ▶ **co by pomohlo zlepšit podmínky pro fungování rodin**
 - ▶ **co by mohl kraj udělat pro podporu fungování rodin**

MOD: vysvětlení pravidel mentálního mapování (dle potřeby ukázat příklady, ale nenavádět respondenty)

- ▶ Začněte tím, že do středu vytvoříte koláž z vašich fotografií – připevněte je „žvýkačkou“, mohou se vzájemně překrývat, můžete si tam připsat nějaké heslo, můžete ho barevně jakkoliv ztvárnit
 - ▶ Od středu budete vytvářet „větve“ – hlavní úroveň a dále je budete větvit, na každou větev/linku použijete nějaké klíčové slovo a budete postupovat dále
 - ▶ Pracujte s nápady, které jste zapsali na papírky – seskupujte je, vytvářejte skupiny, rozvíjejte je, diskutujte o nich (některé můžete vyřadit, pokud se budou opakovat, není potřeba použít všechny)
 - ▶ Zapojujte představy, slova, barvy, symboly, cokoliv i místo slov
 - ▶ Používejte šipky apod. pro vyjádření vzájemných vazeb
 - ▶ Na závěr si řekněte, co vaše mapa vyjadřuje, co z ní vyplynulo – oba týmy si je poté vzájemně představí
- Požádám postupně oba týmy, aby nám představili svoji mapu – jaké oblasti, jaká témata jste našli, co považujete za klíčové, na čem jste se shodli atd.
 - *MOD: po prezentaci mapy týmem, který ji vytvořil – dát prostor pro reflexi ostatním respondentům: Co dalšího v mapě vidíte, napadá vás ještě něco, nějaká další souvislost, téma, které tvůrci nezmínili?*
 - *MOD: na závěr shrnutí základních témat, dle potřeby upřesnění, doptání se na případné nejasnosti*

5. Hodnocení definovaných možných oblastí podpory 40 minut

- Druhou polovinu diskuse věnujeme podrobněji konkrétním příležitostem pro to, by mohl kraj dělat pro rodiny – bude mě zajímat váš názor na to, co v rámci vaší lokality a kraje funguje dobře a co by mohlo fungovat lépe. Neřešme otázku financí, technických, technologických možností nebo omezení – my jsme zde od toho, abychom řekli, co by z našeho pohledu bylo potřeba, s vašimi postřehy se potom bude pracovat dále.

MOD: věnovat v průměru 5 minut na každou oblast – dle možností a vývoje diskuse konfrontovat témata s tím, co uváděli v první, kreativní části diskuse. Zaměřit se na identifikaci klíčových konkrétních oblastí pro podporu i na best practices.

Školství

- Jak hodnotíte síť a kapacitu školek, základních škol, středních škol?
 - ▶ Co se týká středního školství, je zde dostatek/nedostatek gymnázií, SOŠ a SOÚ?
 - ▶ Jaká je struktura nabídky učebních oborů, zaměření středních škol?
 - ▶ Jak hodnotíte úroveň informovanosti o jednotlivých studijních/učebních oborech?
- Jaké jsou v rámci kraje možnosti celoživotního vzdělávání? Jaké jsou možnosti pro rekvalifikace?
- Jak hodnotíte zabezpečení pro ubytování pro studenty středních škol?
- Jaké máte zkušenosti s tím, jak školy přistupují k oblasti prevence sociálně patologických jevů – šikana, záškoláctví, užívání návykových látek apod.)?
 - ▶ Mají školy programy prevence? Jak je hodnotíte?
 - ▶ Máte pocit, že je toto téma dostatečně pokryté ze strany škol, nebo byste uvítali něco dalšího, jiného? Nemusí jít nutně o specializované programy, ale o jakoukoliv formu předávání informací směrem k rodičům a/nebo dětem.
- Realizují školy nějaké doprovodné aktivity?
 - ▶ Pokud ano – jaké, jak je hodnotíte, uveďte příklady
 - ▶ Pokud ne – uvítali byste je, jak zaměřené? Zapojili byste se do nich, příp. jak?

Oblast volnočasových/kulturních aktivit

- Jak hodnotíte možnosti sportovního a kulturního vyžití v rámci lokality/kraje?
- Jak hodnotíte možnosti volnočasových aktivit pro děti? Co je k dispozici, jak hodnotíte kvalitu nabízených aktivit, finanční náročnost, v čem vidíte prostor pro další zlepšování?
 - ▶ nabídka zájmových kroužků
 - ▶ školní družiny
 - ▶ školní kluby
 - ▶ DDM
 - ▶ prázdninové tábory
 - ▶ mateřská a rodinná centra
- Jaká je nabídka akcí pro rodiny s dětmi, jak hodnotíte jejich četnost, atraktivitu, dostupnost (např. u příležitosti dětského dne, masopustu, pálení čarodějnic aj.)
- Znáte nějaké místní neziskové organizace, obecně prospěšné společnosti, spolky, které zde působí? Jak hodnotíte jejich aktivity?
- Měli byste zájem o komunitní volnočasové akce (svépomoc rodičů na pořádání akcí pro děti s podporou obce, např. obec poskytne prostory a rodiče zajistí program apod.)? Jakého zaměření, co byste uvítali, na čem byste byli ochotní se podílet?
- Měli byste zájem o tzv. Rodinné pasy (pomocí nich rodiny získávají slevy na vstup do různých kulturních a sportovních zařízení, ale i při běžných platbách v obchodech u komerčních firem zapojených do projektu)?
 - ▶ Jakou oblast slev byste nejvíce uvítali?
 - ▶ Jakou by měl mít rodinný pas podobu (2+2 děti; 2+ více dětí)?

Bydlení

- Jak jste spokojeni s kvalitou bydlení v rámci lokality, kraje?
- Jak vnímáte úroveň inženýrských sítí - zasíťování obcí, pozemků - kanalizace, voda, plyn
- Jak hodnotíte dostupnost (i finanční) pozemků a bydlení?
- Napadá vás, co by mohlo mladé rodiny přilákat do menších obcí? (např. startovací byty pro mladé lidi)
- Jak hodnotíte úroveň zajištění občanské vybavenosti v okolí bydliště - např. budování hřišť, sportovišť, parků apod.

Doprava

- Jak hodnotíte dopravní obslužnost v rámci lokality, kraje? Co funguje a kde vidíte příležitosti pro zlepšení?
- Jaká je dostupnost - školy, možností volnočasové zájmů, zaměstnání, lékaře, možností nákupu, dalších služeb)
- Jak vnímáte bezpečnost dopravy?
- Jak vnímáte bezbariérovost dopravy (jak se cestuje např. s kočárky)?
- Představuje financování dojíždění do škol a zaměstnání problém?

Zdravotnictví

- Měli byste zájem o využívání jeslí?
- Jak hodnotíte lékařskou péči, její dostupnost a kvalitu? V jakých oblastech vidíte příležitosti pro zlepšení, co naopak funguje dobře?
 - ▶ základní lékařská péče
 - ▶ specializovaná lékařská péče
 - ▶ dostupnost lékáren
- Co se týká zdravotní prevenci – uvítali byste v nějaké podobě ucelené informace o zdravotní prevenci u dětí směrem k rodičům?
 - ▶ Spontánně – jaká témata by vás zajímala a v jaké podobě byste informace uvítali?
 - ▶ Ověřit: zubní hygiena, očkování, prevence úrazů, výživa, význam zdravých životních návyků u dětí, prevence očních vad, či obecně informovanost o důležitosti prevence

Oblast sociální péče

- Jaké možnosti se v rámci kraje nabízí, jak je hodnotíte, jejich dostupnost, kvalitu, celkovou informovanost?
 - ▶ péče o seniory
 - ▶ péče o handicapované
 - ▶ péče o ohrožené rodiny
- Jak vnímáte úroveň informovanosti o sociálních službách, jaké sociální služby existují, na co mají rodiny nárok v rámci podpory státu? Co byste uvítali v této oblasti?
- Podpora a informace pro nastávající maminky, rodiče zájem o:

- ▶ ucelené informace o předporodní, poporodní péči, péče o děti
- ▶ vzdělávací programy pro rodiče se zaměřením na rodičovské kompetence
 - ▶ témata jako: význam vazby, důležitosti pozitivních vzorů a mezilidských vztahů i širší rodině (mezigenerační vazby), podpora soudržnosti v rodinách
 - ▶ v jaké podobě byste o toto měli zájem (např. webové stránky pro rodiče s ucelenými informacemi)

Zaměstnanost

- Jak hodnotíte situaci související s ekonomickým fungováním rodin, co se týká sladování rodinného a pracovního života?
 - příklady toho, co zaměstnavatelé nabízejí, umožňují, např. flexibilní formy úvazků
 - podpora vracejících se maminek po RD do práce, jejich možnosti dalšího vzdělávání
 - pomoc při zajištění hlídání dětí
- Co funguje v komunitním duchu při vzájemné pomoci rodin mezi sebou, resp. V čem vidíte další příležitosti pro rozvoj a podporu?

Veřejný prostor

- Jak hodnotíte bezbariérovost veřejného prostoru (obtížná manipulace s kočárkem aj.), kde byste uvítali zlepšení?

5. Informační zdroje

5 minut

- Z jakých zdrojů a jakou formou se v současné době dozvídáte o různých aktivitách, které spadají do diskutovaného tématu a týkají se podpory fungování rodin v rámci Jihočeského kraje?
 - Komunikace směrem od KÚ
 - Komunikace směrem od jiných subjektů, které nabízejí aktivity pro podporu rodin
- Jak hodnotíte úroveň informovanosti – množství i kvalita informací – jaké příležitosti pro zlepšení vidíte, co by se mohlo zlepšit? Poprosím vás o konkrétní příklady toho, co byste uvítali – jak po stránce obsahu, tak formě - preferované informační kanály.

6. Závěr

2 minuty

- Chtěli byste něco doplnit, zdůraznit, vzkázat zadavateli tohoto průzkumu?

Poděkování, rozloučení

6. REALIZÁTOR VÝZKUMU

STEM **MARK**
MARKETINGOVÝ VÝZKUM JE DIALOG

KONTAKTNÍ OSOBA

Gabriela Šamanová
Client Service Manager

+420 604 310 500

samanova@stemmark.cz

STEM/MARK, a. s.

Smrčkova 2485/4
180 00 Praha 8

www.stemmark.cz

[@stemmark](https://twitter.com/STEMMARK)

slideshare.net/STEMMARK